

Advies van de bezwaarschriftencommissie inzake de bezwaren tegen

- **het besluit van 27 december 2017 tot verlening van een omgevingsvergunning aan de Stichting Nederlands Auschwitz Comité voor het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust in de groenstrook tussen de Weesperstraat en de Hoftuin tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 (kenmerk 3210991);**
- **het besluit van 27 december 2017 tot verlening van een omgevingsvergunning aan de gemeente Amsterdam voor het kappen van 25 bomen vanwege het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust op de openbare weg Weesperstraat tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 (kenmerk 3220267).**

Amsterdam, 15 november 2018

Aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum,

Inleiding

Op 21 september 2017 heeft de Stichting Nederlands Auschwitz Comité (hierna: NAC) een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning voor het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust (hierna ook: Namenmonument) in de groenstrook tussen de Weesperstraat en de Hoftuin tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59.

Bij besluit van 27 december 2017 is namens het algemeen bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Centrum (hierna: het algemeen bestuur) de gevraagde omgevingsvergunning (hierna: bouwvergunning) verleend.

Op 27 september 2017 heeft de gemeente Amsterdam een aanvraag ingediend voor een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen ten behoeve van het realiseren van het Namenmonument.

Bij besluit van 27 december 2017 is namens het algemeen bestuur een omgevingsvergunning verleend aan de gemeente Amsterdam, stadsdeel Centrum voor het kappen van 25 bomen (12x Hollandse Iep (boomnummers: 2078, 2081, 2087, 2116, 2117, 2118, 2153, 2157, 2158, 2159, 2178, 3598), Ulmus x hollandica Vegeta; 6x Herfstkers (boomnummers 50400, 50401, 50402, 50403, 50404, 05405), Prunus subhirtella Autumnalis; 5x Sierappel (boomnummers 50394, 50395, 50397, 50398, 50399), Malus Liset; 2x Iep (boomnummers 2132, 51785) vanwege het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust op de openbare weg Weesperstraat tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 (hierna: kapvergunning).

De bouw- en kapvergunning worden hierna tezamen ook aangeduid als de bestreden besluiten.

Tegen beide besluiten zijn door de volgende omwonenden/organisaties bezwaar gemaakt:

- R.J.P. Vroom heeft bij twee afzonderlijke brieven van 2 februari 2018 bezwaar gemaakt tegen beide besluiten (98-18-0031 en 18007234);
- G.J.M. Oortwijn heeft bij twee afzonderlijke brieven van 7 februari 2018 bezwaar gemaakt tegen beide besluiten (98-18-0035 en 18007236);
- mw. mr. A.B. Blomberg (hierna: mr. Blomberg) heeft bij twee afzonderlijke bezwaarschriften van 7 februari 2018 bezwaar gemaakt tegen beide besluiten namens Bewonersvereniging Studentenflat Weesperstraat, Stichting de Groene Plantage,

vereniging Plantage-Weesperbuurtvereniging, Stichting Amstel tot Artis, P. van Donselaar, T. Driesen, mevrouw Farber-van Doornspeek, W. Feijen, B. Gray, M. Gray, N. van der Hoek, E. Kazlauskaitė, E. Kuiper, E. Matser, C. Mulder, L. de Ruyter, M.H.K. Snitjer, N. Spanjer, E.W. Stolk, R. Teuws, P.L. Vermeulen en M. van der Zwan. Ten aanzien van de kapvergunning is het bezwaar mede namens circa 1.500 andere personen ingediend (98-18-0034 en 18007233).

Daarnaast hebben de volgende omwonenden bezwaar gemaakt tegen de kapvergunning:

- J. Robbertsen en I. Hollebeek hebben bij brief van 10 januari 2018 bezwaar gemaakt (18007194);
- J. Rook heeft bij brief van 17 januari 2018, mede namens verschillende bewoners van het Jonas Daniel Meijerplein, bezwaar gemaakt (18007217).

Mr. Blomberg heeft bij brief van 14 maart 2018 de gronden van het bezwaar ingediend en op 4 mei 2018 een nadere memorie. Op 4 mei 2018 heeft het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum (hierna: het dagelijks bestuur), als rechtsopvolger van het algemeen bestuur, een verweerschrift ingediend. Op 11 mei 2018 heeft het NAC een reactie op de bezwaren ingediend. Daarnaast is op 14 mei 2018 een aanvullende reactie door het NAC ingediend.

De bezwaren

De bezwaren inzake de bouwvergunning

Ten aanzien van de bouwvergunning worden kort samengevat de volgende bezwaren aangevoerd:

- a. bezwaarders zijn van mening dat het Namenmonument niet inpasbaar is op de onderhavige locatie;
- b. de besluitvorming over de locatiekeuze heeft op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Hierbij wordt er onder meer op gewezen dat de vooraf vastgestelde procedure voor aanwijzing van de locatie niet in acht is genomen, de methodiek van de locatiekeuze gebrekkig is geweest en de omstandigheid dat de bouwvergunning mede is gebaseerd op de "Haalbaarheidsstudie Holocaust Namenmonument locatie Weesperstraat" (hierna: Haalbaarheidsstudie), maar de hierin opgenomen randvoorwaarden niet in acht zijn genomen;
- c. in het "Locatieadvies Holocaust Namen Monument in Amsterdam" van 23 maart 2016 staat als criterium "De locatie ligt in niet afsluitbaar gebied". Dit criterium wordt geschonden;
- d. er is niet voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van de binnenplanse afwijkingsbevoegdheid, ten onrechte is de reguliere procedure toegepast;
- e. het Namenmonument is te hoog en kolossaal en voldoet niet aan de stedenbouwkundige randvoorwaarden uit de Haalbaarheidsstudie. De gemeenteraad heeft ingestemd met de locatie, onder voorwaarde dat de randvoorwaarden als opgenomen in de Haalbaarheidsstudie in acht worden genomen;
- f. het Namenmonument zal leiden tot sociale onveiligheid en verkeersonveiligheid en het ontwerp voldoet niet aan de randvoorwaarden op dit punt;
- g. de materiaalkeuze brengt onevenredige hinder door reflecties met zich mee;
- h. het Namenmonument leidt tot onevenredige aantasting van cultuurhistorische waarden, in het bijzonder het blok tussen Amstel, Nieuwe Herengracht, Nieuwe Keizersgracht en Weesperstraat. Het Weesperstraatplantsoen ligt in de kernzone van het Unesco werelderfgoedgebied, behoort tot een beschermd stadsgezicht en heeft mede de bestemming "Waarde-cultuurhistorie";
- i. de achterzijde van de Hermitage wordt aan het zicht onttrokken;
- j. de kwaliteit van de woon- en leefomgeving verslechtert door de komst van het Namenmonument, het Weesperstraatplantsoen wordt onttrokken aan de openbare ruimte en aan de eis van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (hierna: CRK), dat het landschappelijk karakter van de locatie behouden moet blijven, is niet voldaan;

- k. ten onrechte zijn omwonenden door u niet geïnformeerd over en betrokken bij het ontwerp van het Namenmonument. Dit is onzorgvuldig;
- l. in strijd met de randvoorwaarden uit de Haalbaarheidsstudie zijn de twee beeldbepalende iepen en de bomen langs het fietspad niet in het ontwerp meegenomen;
- m. onduidelijk is waar de te verplaatsen monumenten (het Monument van Joodse Erkentelijkheid en het M.S. Vaz Dias monument) zullen worden geplaatst;
- n. het openbare toilet gaat in strijd met de randvoorwaarden weg;
- o. de economische uitvoerbaarheid is niet verzekerd, in het bijzonder wat betreft het onderhoud en beheer van het Namenmonument;
- p. er wordt niet voldaan aan de regels voor aanbesteding;
- q. de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2017 van de provincie Noord-Holland staat mogelijk in de weg aan het project;
- r. ten onrechte is de keuze voor de namen die op het monument komen uitsluitend voorbehouden aan vergunninghouder en onduidelijk is op basis van welke criteria deze namen worden geselecteerd;
- s. de Hoftuin zal door de hoge muren worden overschaduwd;
- t. het Weesperstraatplantsoen is een geliefd groene plek om even tot rust te komen, deze functie gaat bij realisering van het Namenmonument verloren;
- u. bezwaarden bepleiten een volledige heroverweging en herbezinning op dit dossier.

De bezwaren inzake de kapvergunning

Ten aanzien van de kapvergunning worden kort samengevat de volgende bezwaren aangevoerd:

- a. de in de Haalbaarheidsstudie opgenomen uitgangspunten en randvoorwaarden zijn bij het ontwerp niet gerespecteerd, de gemeenteraad heeft ingestemd met de locatie, onder voorwaarde dat de randvoorwaarden als opgenomen in de Haalbaarheidsstudie in acht worden genomen;
- b. in het "Locatieadvies Holocaust Namen Monument in Amsterdam" van 23 maart 2016 staat als criterium "Effect op bomen, groen en natuur is Neutraal, geen merkbaar effect". Dit criterium wordt, naast de randvoorwaarden uit de Haalbaarheidsstudie, ook geschonden;
- c. ten onrechte worden de beeldbepalende iepen aan weerszijden van het Monument van Joodse Erkentelijkheid niet behouden; de gemeenteraad heeft bepaald dat deze moeten worden behouden en heeft daarmee aan deze bomen feitelijk de status van beschermwaardig als bedoeld in artikel 12 van de Bomenverordening 2014 (hierna: Bomenverordening) toegekend. Voor bomen met deze status kan op grond van de Bomenverordening alleen indien sprake is van zwaarwegende omstandigheden een kapvergunning worden verleend;
- d. voor de bomen langs het fietspad geldt dat deze deel uitmaken van een structuurbepalende bomengroep;
- e. Uit het "Verslag informatiebijeenkomst locatiekeuze Holocaust Namenmonument Weesperstraatstrook" van 31 mei 2016 blijkt ook dat de bomen langs het fietspad worden ingepast in het ontwerp;
- f. diverse weigeringsgronden als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Bomenverordening doen zich voor, waaronder de waarde voor het stadsschoon, cultuurhistorische waarde en natuur- en milieuwaarde van de bomen;
- g. voor de realisatie van een Namenmonument in het Weesperstraatplantsoen is het niet noodzakelijk om zoveel -gezonde- bomen te kappen;
- h. ten onrechte wordt de noodzaak van kap gerechtvaardigd met de eis van zichtbaarheid en aantrekbaarheid van de namen. Hiervoor is niet per se een muur met een lengte van 400 meter nodig. De omstandigheid dat het ontwerp de kap van bijna alle aanwezige bomen noodzakelijk maakt is een zelfgecreëerde noodzaak. Bij andere vormgeving en keuzen zou minder hoogte en lengte nodig zijn om de namen weer te geven en zouden minder bomen hoeven te worden verwijderd;

- i. uit de Bomen Effect Analyse (hierna: BEA) volgt, anders dan in de motivering van de kapvergunning wordt gesuggereerd, niet dat het noodzakelijk is om de 25 bomen te kappen. Het ontwerp is na uitbrengen van het rapport nog gewijzigd. Deze wijzigingen konden niet bij de BEA worden betrokken. Twee bomen moet wijken als gevolg van een zitelement en een andere boom als gevolg van het hek. Een ontwerp van bescheidener omvang had tot behoud van meer bomen kunnen leiden, uit de BEA blijkt dat 21 van de 25 bomen een levensverwachting van meer dan 15 jaar hebben;
- j. er heeft geen kenbare belangenafweging plaatsgevonden, aan de belangen die met de kap zijn gediend, wordt zonder motivering een zwaarder gewicht toegekend dan aan het belang van behoud van de bomen;
- k. het openbare plantsoen, dat zou kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van de "Green Knowledge Mile", wordt feitelijk aan de openbare ruimte onttrokken en vervangen door een stenig geheel. Uit de kapvergunning blijkt niet dat dit aspect bij de afweging is betrokken;
- l. in de Weesperstraat is al weinig groen en is een van de meest vervuilde straten van Nederland door de grote hoeveelheid verkeer (fijnstof). Met de kap van de bomen neemt de vervuiling alleen maar toe en wordt de straat weer een stukje lelijker gemaakt;
- m. groen heeft een belangrijke functie voor niet alleen de leefbaarheid van een buurt, maar ook om de lucht te zuiveren door fijnstof op te nemen. De bomen moeten behouden blijven met het oog op de kwaliteit van de groene leefomgeving en luchtkwaliteit;
- n. de bij de ruimtelijke onderbouwing gevoegde Quicksan flora en fauna is gebaseerd op de Haalbaarheidsstudie, waarbij er vanuit is gegaan dat 26 bomen blijven staan, er is geen rekening gehouden met het verwijderen van 15 extra bomen;
- o. de parkfunctie gaat verloren. Er is geen ander park aan de Weesperstraat;
- p. een kap past niet in de ambitie om de Weesperstraat te vergroenen. Herplanten van de bestaande bomen is mogelijk een alternatief;
- q. het Weesperstraatplantsoen wordt gebruikt voor het uitlaten van honden, na realisatie van het Namenmonument kunnen honden waarschijnlijk geen gebruik meer maken van dit gebied;
- r. het is de vraag of de opgelegde herplantplicht in overeenstemming is met de Bomenverordening, nu de 55 bomen waarin de herplantplicht voorziet deels bestaan uit bomen in kleine bakken (18), zes bomen buiten het gebied worden herplant en van een aantal te herplanten bomen de soort nog niet is bepaald. Slechts zeven bomen worden herplant op de planlocatie. Een deel van de bomen zal deel uitmaken van het project de Green Knowledge Mile, maar in de aanplant van deze bomen was reeds voorzien, zodat deze niet als compensatie kunnen worden aangemerkt voor de te kappen bomen in het Weesperstraatplantsoen;
- s. de komst van het Namenmonument is nog onzeker, het voortijdig kappen van de bomen is onverantwoordelijk en onverstandig.

Juridisch kader

De voor de behandeling van de bezwaren relevante regelgeving is opgenomen in de bijlage bij dit advies, waarnaar wordt verwezen.

Hoorzitting

De bezwaren zijn behandeld op de hoorzitting van de bezwaarschriftencommissie (hierna: commissie) van 15 mei 2018. De volgende bezwaarmakers waren daarbij aanwezig: J. Rook, J. Robbertsen en I. Hollebeek, R.J.P. Vroom en G.J.M. Oortwijn. Daarnaast was mr. Blomberg aanwezig met P. van Donselaar, P. Catz, E. Matser, A.S. Schep en L. Steultjens. Namens u waren mr. H.D. Hosper, mr. drs. R. Nomden, mr. dr. D. Struijk en R. Vooren aanwezig. Namens het NAC waren mr. J.H.A. van der Grinten, mr. L.W. Feenstra, J. Grishaver en Z. Weisz aanwezig.

Verwezen wordt naar bijgevoegd verslag van de hoorzitting.

Op de hoorzitting is de behandeling van de bezwaren voor de duur van twee weken aangehouden, in verband met het geven van nadere reacties door uw vertegenwoordigers en bezwaarden.

Op 29 mei 2018 heeft mr. Blomberg van de gelegenheid gebruik gemaakt om een schriftelijke reactie te geven op de buiten de termijn ingediende reactie namens het NAC van 11 mei 2018. Daarnaast heeft het NAC op 29 mei 2018 van de gelegenheid gebruik gemaakt om schriftelijk te reageren op de pleitaantekeningen van mr. Blomberg, voor zover die niet tijdens de hoorzitting zijn voorgedragen.

Op 20 juli 2018 hebben uw vertegenwoordigers een nadere schriftelijke reactie gegeven. Daarbij zijn ook nieuwe stukken gevoegd. Deze reactie, inclusief stukken, is doorgezonden aan belanghebbenden, waarbij zij in de gelegenheid zijn gesteld om hierop binnen vier weken een reactie te geven. Mr. Blomberg en het NAC hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt bij brieven van 20 augustus 2018, mevrouw Oortwijn bij brief van 22 augustus 2018 en de heer Vroom bij brief van 6 september 2018.

Overwegingen van de commissie ten aanzien van de ontvankelijkheid van de bezwaren Bezwaren ingediend door (natuurlijke) personen tegen het besluit tot verlening van de bouwvergunning

1.1 Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de bezwaren, voor zover ingediend door natuurlijke personen, overweegt de commissie als volgt. Volgens vaste rechtspraak¹ van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) is het uitgangspunt dat degene die ter plaatse van zijn woning of perceel feitelijke gevolgen kan ondervinden van een activiteit die een besluit toestaat, in beginsel belanghebbende is bij dat besluit, tenzij geen sprake is van gevolgen van enige betekenis. Hierbij wordt onder meer acht geslagen op afstand tot, zicht op en planologische uitstraling van de activiteit.

1.2 In het namens u ten behoeve van de hoorzitting ingediende verweerschrift is aangegeven dat ervan wordt uitgegaan dat personen die binnen een straal van 100 meter van het Weesperstraatplantsoen wonen, als belanghebbende bij de bestreden besluiten worden aangemerkt. In de namens u ingediende nadere reactie van 20 juli 2018 wordt in dit verband aanvullend opgemerkt dat bezwaarden die op een grotere afstand dan 100 meter van de locatie wonen, hierop vanuit hun woningen geen dan wel geen evident zicht hebben. Gelet op de ligging van de woningen van bezwaarden en afstand tot de locatie kan niet aannemelijk worden geacht dat de ruimtelijke effecten, zoals verkeersbewegingen en parkeerdruk in de directe omgeving van de woningen van bezwaarden zal toenemen ten gevolge van het realiseren van het monument, aldus de reactie van 20 juli 2018.

1.3 De commissie is met bezwaarden van oordeel dat met een straal van 100 meter de kring van belanghebbenden inzake het besluit tot verlening van de bouwvergunning te beperkt zou worden vastgesteld en is van oordeel dat personen die binnen een straal van 250 meter wonen als belanghebbende moeten worden aangemerkt. Hierbij wijst de commissie op de omstandigheid dat een deel van de bezwaarden op grotere afstand dan 100 meter van de locatie woont, maar hierop wel rechtstreeks zicht heeft. Het gaat hierbij om de personen die wonen aan het Jonas Daniël Meijerplein. Voorts acht de commissie het aannemelijk dat ook andere personen die op een grotere afstand dan 100 meter wonen gevolgen van enige betekenis kunnen ondervinden. De commissie neemt hierbij in aanmerking dat de bouwvergunning is verleend ten behoeve van de oprichting van een monument, dat volgens de bij de bouwvergunning behorende ruimtelijke motivering naar verwachting 70.000 bezoekers per jaar zal trekken. Volgens de ruimtelijke motivering zal onder meer op drukke herdenkingsdagen sprake kunnen zijn van een parkeerbezetting tot 100% in de rond de locatie gelegen straten. Voorts wordt hierin aangegeven dat, bij vervoer van bezoekers per touringcar, touringcars naar verwachting gebruik zullen maken

¹ Bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 23 augustus 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2271.

van de hiervoor bestemde parkeerplaatsen, onder meer bij het op circa 250 meter afstand gelegen Joods Historisch Museum. De commissie acht het dan ook aannemelijk dat gevolgen van enige betekenis kunnen worden ondervonden binnen een straal van 250 meter van de locatie. De commissie adviseert u dan ook om alle personen die binnen deze straal van de locatie wonen of eigenaar zijn van een perceel, aan te merken als belanghebbende bij de bouwvergunning.

1.4 De commissie constateert dat dit in ieder geval geldt voor P. van Donselaar, T. Driesen, mevrouw Farber-van Doornspeek, W. Feijen, B. Gray, M. Gray, N. van der Hoek, E. Kazlauskaitė, E. Kuiper, E. Matsers, C. Mulder, L. de Ruyter, M.H.K. Snitjer, N. Spanjer, E.W. Stolk, R. Teuws, P.L. Vermeulen, M. van der Zwan, R.J.P. Vroom en G.J.M. Oortwijn.

1.5 Nu de bezwaarschriften ingediend door of namens bovengenoemde personen ook aan de overige vereisten voldoen, acht de commissie deze ontvankelijk.

1.6 Ten aanzien van de bij het bezwaarschrift van mr. Blomberg tegen de bouwvergunning gevoegde petitie met de aanhef "Red de groenstrook" en de bij het bezwaarschrift van mevrouw Oortwijn gevoegde petitie met de aanhef "Andere locatie Nationaal (Joods) Holocaust Namenmonument", overweegt de commissie dat, hoewel hieruit blijkt dat de ondertekenaars het niet eens zijn met de plaatsing van het Namenmonument in het Weesperstraatplantsoen, hieruit niet volgt dat zij ook zelf bezwaar hadden willen indienen tegen (een van) de bestreden besluiten. Evenmin blijkt hieruit de instemming om mede namens hen bezwaar te maken. De commissie is dan ook van oordeel dat deze twee petitie's niet kunnen worden aangemerkt als bezwaarschrift.

1.7 Ten aanzien van de petitie "Red de groenstrook" wordt ten overvloede opgemerkt dat het aannemelijk is dat deze petitie blijkens de hierin opgenomen oproep om deze voor 15 december 2017 te ondertekenen, voorafgaand aan het nemen van de bestreden besluiten is ondertekend en ingediend. De commissie is van oordeel dat niet gebleken is van een situatie als bedoeld in artikel 6:10, eerste lid, onder b, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), waarin de ondertekenaars van deze petitie konden menen dat de bestreden besluiten reeds waren genomen. Voor zover al sprake zou zijn van een bezwaarschrift, zou dit wegens voortijdige indiening niet-ontvankelijk moeten worden verklaard.

Bezwaren ingediend door (natuurlijke) personen tegen het besluit tot verlening van de kapvergunning

2.1 De commissie overweegt dat volgens vaste rechtspraak² in de regel slechts als belanghebbende bij een besluit tot verlening van een kapvergunning kan worden aangemerkt degene die op geringe afstand van de bomen woont, of vanuit zijn woning daarop zicht heeft. Slechts onder bijzondere omstandigheden kan dat anders zijn.

2.2 De commissie is van oordeel dat een afstand van 100 meter als "geringe afstand" in bovenbedoelde zin kan worden aangemerkt. In dit verband kan bijvoorbeeld worden verwezen naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 11 januari 2012.³

2.3 De commissie constateert dat P. van Donselaar, T. Driesen, mw. Farber-van Doornspeek, W. Feijen, B. Gray, M. Gray, N. van der Hoek, E. Kazlauskaitė, E. Kuiper, E. Matsers, C. Mulder, L. de Ruyter, M.H.K. Snitjer, N. Spanjer, E.W. Stolk, R. Teuws, P.L. Vermeulen, M. van der Zwan, R.J.P. Vroom en J. Rook op minder dan 100 meter afstand van een of meer bomen wonen en/of hierop zicht hebben.

² Bijvoorbeeld de uitspraken van de Afdeling van 18 november 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BK3624 en 7 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1509.

³ ECLI:NL:RVS:2012:BV0559.

2.4 Nu de bezwaarschriften ingediend door of namens bovengenoemde personen ook aan de overige vereisten voldoen, acht de commissie deze ontvankelijk.

2.5 De commissie constateert verder dat G.J.M. Oortwijn, J. Robbertsen en I. Hollebeek op grotere afstand dan 100 meter van de bomen wonen en hierop vanwege de aanwezigheid van tussenliggende bebouwing dan wel de ligging van hun woning ten opzichte van de bomen evenmin zicht hebben. De door mevrouw Oortwijn gestelde omstandigheid dat het Weesperstraatplantsoen de enige groenvoorziening in de buurt is en zij regelmatig te voet of per fiets gebruik maakt van het plantsoen, maakt niet dat zij als belanghebbende bij de verleende kapvergunning kan worden aangemerkt. De positie van mevrouw Oortwijn verschilt daarin niet van andere inwoners van Amsterdam die regelmatig het plantsoen passeren. De commissie is dan ook van oordeel dat de bezwaren van G.J.M. Oortwijn, J. Robbertsen en I. Hollebeek, voor zover gericht tegen de kapvergunning, niet-ontvankelijk dienen te worden verklaard. Het voorgaande betekent dat de commissie de bezwaargronden van G.J.M. Oortwijn, J. Robbertsen en I. Hollebeek inhoudelijk niet zal bespreken. Concreet betekent dit echter dat alleen punt q. niet wordt besproken, omdat de overige bezwaargronden ook door andere bezwaarden naar voren zijn gebracht.

2.6 Ten aanzien van de circa 1500 ondertekenaars van de handtekeningenlijst bij het bezwaar tegen de kapvergunning, waarbij P. van Donselaar gemachtigd is om mede namens hen bezwaar te maken tegen de kapvergunning (gevoegd bij het bezwaarschrift van mr. Blomberg van 7 februari 2018), overweegt de commissie dat een deel van de ondertekenaars niet binnen een straal van 100 meter vanaf het Weesperstraatplantsoen woont en evenmin zicht heeft op de bomen. De commissie is van oordeel dat zij om die redenen niet als belanghebbende bij de kapvergunning kunnen worden aangemerkt. De ondertekenaars die binnen een straal van 100 meter vanaf de locatie wonen dan wel hierop zicht hebben merkt de commissie wel als belanghebbende aan.

2.7 Tot slot overweegt de commissie dat de heer Rook op de hoorzitting heeft verklaard dat hij formeel niet gemachtigd is om namens de bewoners die de bij zijn bezwaar gevoegde "Petitie tegen het kappen van 34 bomen Weesperstraat" hebben ondertekend, te spreken. Weliswaar blijkt uit de petitie dat zij bezwaar hebben tegen de kap, maar uit de petitie blijkt niet dat zij de heer Rook hebben gemachtigd. Daarnaast is het ook onduidelijk waar deze ondertekenaars precies woonachtig zijn. Gelet op het voorgaande acht de commissie deze 27 bewoners, uitgezonderd de heer Rook zelf die ook op de lijst vermeld staat, niet-ontvankelijk.

Bezwaren ingediend door rechtspersonen

3.1 Ten aanzien van de bezwaren ingediend namens Bewonersvereniging Studentenflat Weesperstraat, Stichting de Groene Plantage, Stichting Amstel tot Artis en vereniging Plantage-Weesperbuurtvereniging, overweegt de commissie dat volgens artikel 1:2, derde lid, van de Awb ten aanzien van rechtspersonen als hun belangen mede worden beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

3.2 De commissie is van oordeel dat bovengenoemde rechtspersonen, gelet op het gestelde in de brief van mr. Blomberg van 6 april 2018, de bij deze brief gevoegde statuten en omschrijvingen van de feitelijke werkzaamheden, als belanghebbende bij de bestreden besluiten moeten worden aangemerkt.

3.3 Omdat de bezwaarschriften, voor zover namens genoemde rechtspersonen ingediend, ook aan de overige vereisten van de Awb voldoen, acht de commissie deze ontvankelijk.

Inleidende overwegingen van de commissie

4.1 Het project waarvoor de bouwvergunning is verleend, voorziet in het oprichten van een monument met de titel "In memory of". Het monument bestaat onder meer uit muren en daarop

geplaatste sculpturen, ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust. De muren waarop de namen worden aangebracht hebben een hoogte van circa 2.43 meter en een lengte van circa 250 meter en vormen vier Hebreeuwse letters, die samen het woord weergeven dat "In herinnering aan" betekent. De muren worden opgebouwd uit bakstenen, die alle worden voorzien van een naam, geboortenaam en leeftijd bij overlijden van een slachtoffer van de Holocaust. Bovenop deze muren worden roestvrijstalen elementen geplaatst, tot een maximale hoogte van 6.60 meter. Ten behoeve van de uitvoering van het project is tevens een kapvergunning verleend.

4.2 In dit advies bespreekt de commissie beide vergunningen en de daartegen ingebrachte bezwaren. Allereerst bespreekt de commissie de bouwvergunning, waarbij eerst stil gestaan zal worden bij het hierop toepasselijke toetsingskader. De commissie ziet daarbij aanleiding om mede aandacht te schenken aan de status van de Haalbaarheidsstudie en de betekenis hiervan voor de beoordeling van het project en de verleende bouw- en kapvergunning. Vervolgens worden achtereenvolgens de bouw- en kapvergunning en de hiertegen ingebrachte bezwaren inhoudelijk besproken.

Overwegingen van de commissie ten aanzien van het besluit tot verlening van de bouwvergunning

Toetsingskader

Wettelijk kader bouwvergunning

5.1 De commissie overweegt dat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen moet worden getoetst aan de in artikel 2.10, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) opgesomde gronden. Samengevat gaat het daarbij om strijd met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het exploitatieplan, het Bouwbesluit, de Bouwverordening en redelijke eisen van welstand. Deze weigeringsgronden zijn limitatief en imperatief van aard. Dit betekent dat de omgevingsvergunning moet worden verleend als de bouwactiviteit in overeenstemming is met deze gronden, terwijl de vergunning moet worden geweigerd als het bouwplan in strijd is met één of meer van deze gronden.

5.2 Voor zover de activiteit afwijkt van het bestemmingsplan, moet de aanvraag mede worden aangemerkt als een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo (gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een planologische regeling). Deze vergunning kan conform artikel 2.10, tweede lid, van de Wabo slechts worden geweigerd indien vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 van de Wabo niet mogelijk is.

5.3 Op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, van de Wabo kan een omgevingsvergunning voor planologisch strijdig gebruik worden verkregen, indien de activiteit niet in strijd is met de goede ruimtelijk ordening, op basis van:

1. een in een bestemmingsplan opgenomen regel inzake afwijking (binnenplanse afwijking);
2. de zogenaamde kruimelgevallenlijst (opgenomen in artikel 4 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht);
3. in overige gevalle, indien de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

Voor een omgevingsvergunning op grond van een binnenplanse afwijking of de kruimelgevallenlijst, geldt de reguliere procedure (korte procedure), voor de omgevingsvergunning op grond van een ruimtelijke onderbouwing geldt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (uitgebreide procedure).

5.4 In dit geval heeft u de bouwvergunning verleend met toepassing van een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid. Gelet op artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 1, van de Wabo geldt hierbij dat de activiteit niet in strijd mag zijn met de goede ruimtelijke ordening en voorts dat, omdat sprake is van een bevoegdheid, een afweging van belangen moet plaatsvinden.

Haalbaarheidsstudie

5.5 Alvorens nader in te gaan op de toetsing van de verleende bouwvergunning aan het wettelijk toetsingskader, ziet de commissie zich voor de vraag gesteld wat de status en betekenis is van de Haalbaarheidsstudie voor de bestreden besluiten.

5.6 Volgens bezwaarden zijn de in de Haalbaarheidsstudie opgenomen randvoorwaarden onderdeel van het toetsingskader, omdat deze zijn vastgesteld door de gemeenteraad en hierin de voorwaarden voor ruimtelijke inpasbaarheid zijn vastgelegd. Bezwaarden wijzen hierbij onder andere op de voordracht voor de raadsvergadering van 22 juni 2016 en de onderbouwing van het besluit, waaronder *"Ad 5: met in achtneming van de randvoorwaarden uit de haalbaarheidsstudie het besluit te nemen de Weesperstraatstrook aan te wijzen als definitieve locatie voor het Holocaust Namenmonument"*.

5.7 Uw vertegenwoordigers hebben toegelicht dat de Haalbaarheidsstudie een ambtelijk document is en dat de gemeenteraad alleen "kennis heeft genomen" van de Haalbaarheidsstudie en de daarin opgenomen randvoorwaarden. Voorts is toegelicht dat de randvoorwaarden dan ook geen stedenbouwkundige randvoorwaarden zijn waaraan de aanvragen getoetst moeten worden. In uw reactie van 20 juli 2018 hebben uw vertegenwoordigers nader bericht dat in de raadsvoordracht voor de vergadering van 18 juli 2018 ter verduidelijking is opgenomen dat de aandachtspunten abusievelijk zijn geformuleerd als "stedenbouwkundige randvoorwaarden". Daarbij is duidelijk gemaakt dat de "stedenbouwkundige randvoorwaarden" als uitgangspunt dienen voor de ontwerper van het monument en dat deze niet het toetsingskader vormen voor de bouwvergunning. De gemeenteraad heeft unaniem met de raadsvoordracht ingestemd.

5.8 De commissie stelt voorop dat de Haalbaarheidsstudie een ambtelijke studie is, gemaakt in opdracht van het stadsdeel Centrum door Ruimte en Duurzaamheid, om te onderzoeken of de locatie Weesperstraat in fysieke zin geschikt is voor het realiseren van het Namenmonument. In de Haalbaarheidsstudie wordt een aantal "randvoorwaarden" genoemd met het oog op de ruimtelijke inpassing in de omgeving.

5.9 De commissie is, anders dan bezwaarden, van oordeel dat de gemeenteraad de Haalbaarheidsstudie niet heeft vastgesteld. Uit het raadsbesluit, publicatiedatum 29 juni 2016, volgt dat de gemeenteraad heeft ingestemd met de zwaardere weging en de locatie, en kennis heeft genomen van de overige stukken, waaronder de Haalbaarheidsstudie. Uit de onderbouwing van het besluit, waaronder Ad 5 "met in achtneming van de randvoorwaarden" en de datum van de gemeenteraadsvergadering op het schutblad van de Haalbaarheidsstudie, leidt de commissie ook niet af dat de gemeenteraad heeft ingestemd met de randvoorwaarden. Dit geldt ook voor de omstandigheid dat de Haalbaarheidsstudie als bijlage (Behoort bij besluit BWT 3210991 Gemerkt 15) bij de bouwvergunning is gevoegd.

5.10 Recentelijk is uw standpunt ook in de vergaderingen van de commissie Algemene Zaken en de gemeenteraad besproken. De gemeenteraad heeft in haar vergadering van 18 juli 2018, kennis genomen van een update over de stand van zaken met betrekking tot het Namenmonument met inbegrip van het ontwerp van het Namenmonument. Daarbij is de gemeenteraad geïnformeerd over uw standpunt dat de randvoorwaarden als uitgangspunt dienen voor de ontwerper van het monument en niet het toetsingskader vormen voor de bestreden besluiten. Zowel in de commissie Algemene Zaken als bij de gemeenteraad zijn geen inhoudelijke vragen ten aanzien van uw lezing van de status van de Haalbaarheidsstudie gesteld. De gemeenteraad heeft vervolgens ingestemd met de raadsvoordracht, dat wil zeggen met het "kennismaken van de update". Dit is, anders dan bezwaarden aanvoeren, niet in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel, omdat dit geen wijziging, maar een bevestiging is van uw standpunt dat de gemeenteraad de Haalbaarheidsstudie niet heeft vastgesteld. Van een besluit met terugwerkende kracht is dan ook geen sprake.

5.11 De commissie concludeert dat aan de Haalbaarheidsstudie dan ook niet de betekenis kan worden toegekend die bezwaarden daaraan toegekend wensen te zien. De commissie is van oordeel dat de hierin opgenomen uitgangspunten, voor zover deze betrekking hebben op ruimtelijk relevante aspecten, mede kunnen worden betrokken bij beantwoording van de vraag of het project niet in strijd is met de goede ruimtelijke ordening en de belangenafweging. Van (bindende) randvoorwaarden om het monument in overeenstemming te kunnen achten met de goede ruimtelijke ordening en hieraan medewerking te verlenen, is naar het oordeel van de commissie echter geen sprake. Overigens is de commissie wel van mening dat de term "randvoorwaarden" in de Haalbaarheidsstudie onhandig gekozen is, zoals uw vertegenwoordiger op de hoorzitting ook heeft opgemerkt.

5.12 Bezwaarden hebben in dit kader ook een beroep gedaan op het vertrouwensbeginsel. De commissie overweegt in dit verband dat voor een geslaagd beroep op het vertrouwensbeginsel volgens vaste rechtspraak nodig is dat aan het bestuursorgaan toe te rekenen concrete, ondubbelzinnige toezeggingen zijn gedaan door een daartoe bevoegd persoon, waaraan rechtens te honoreren verwachtingen kunnen worden ontleend. Hiervan kan ook sprake zijn indien deze toezeggingen zijn gedaan door een persoon waarvan de betrokkene op goede gronden mocht veronderstellen dat deze de opvatting van het bevoegde orgaan vertolkte.⁴

5.13 De commissie overweegt nogmaals dat de Haalbaarheidsstudie een ambtelijk stuk is dat niet door de gemeenteraad is vastgesteld. Dat in de raadsvoordracht voor de raadsvergadering van 22 juni 2016 ook over "met inachtneming" wordt gesproken maakt naar het oordeel van de commissie ook niet dat er sprake is van een gerechtvaardigd vertrouwen door omwonenden. Immers de gemeenteraad heeft de "randvoorwaarden" niet vastgesteld. De gebruikte terminologie betekent ook niet dat bezwaarden erop mochten vertrouwen dat deze voorwaarden het toetsingskader zouden vormen.

5.14 Dit geldt ook voor hetgeen is gezegd tijdens de informatieavond op 31 mei 2016, zoals blijkt uit het "Verslag informatieavond locatiekeuze Holocaust Namenmonument Weesperstraatstrook", waarnaar is verwezen door bezwaarden. De commissie overweegt dat uit het verslag blijkt dat het doel van de avond was om omwonenden te informeren over het besluit van het college van burgemeester en wethouders voor de locatie Weesperstraatstrook, over het haalbaarheidsonderzoek dat ten grondslag ligt aan dit besluit en over de verdere procedure. Verder blijkt uit het verslag dat de voorzitter van stadsdeel centrum namens het gemeentebestuur een korte terugblik heeft gegeven op het initiatief van het NAC.

5.15 Verder blijkt uit het verslag dat de projectmanager van de gemeente het volgende heeft gezegd: "Na het besluit over de locatie, is het aan de initiatiefnemer om, binnen de uitgangspunten van het ruimtelijk onderzoek, tot een ontwerp te komen". Voorts blijkt uit het verslag dat de vertegenwoordigers van de gemeente de volgende antwoorden hebben gegeven op vragen van omwonenden: "Pas als aan deze, en andere uitgangspunten voldaan is, zal een bouwvergunning afgegeven kunnen worden" en: "De gemeente Amsterdam toetst het ontwerp en geeft de benodigde vergunningen af wanneer aan alle voorwaarden wordt voldaan".

5.16 De commissie is van oordeel dat, anders dan bezwaarden menen, hieruit niet volgt dat gerechtvaardigd vertrouwen is gewekt. In het algemeen kunnen geen rechten worden ontleend aan toezeggingen die niet zijn gedaan door of namens het ter zake bevoegde bestuursorgaan. De uitlatingen zijn niet namens u geuit en kunnen ook niet aan u toegerekend worden. Voorts zijn de uitlatingen onvoldoende concreet en onvoorwaardelijk om er vertrouwen aan te kunnen ontleen.

5.17 De commissie concludeert dat van een aan u toe te rekenen toezegging dat geen omgevingsvergunning wordt verleend voor een monument dat niet aan de in Haalbaarheidsstudie

⁴ ECLI:NL:RVS:2017:1946.

opgenomen criteria voldoet geen sprake is. Overigens merkt de commissie op dat bezwaarden ook niet op grond van het door hen gestelde vertrouwen iets hebben gedaan of nagelaten, wat niet zou zijn gedaan of nagelaten, indien dat vertrouwen niet zou hebben bestaan.

5.18 Verder merkt de commissie in dit verband op dat voor het overgrote deel aan het gestelde in de Haalbaarheidsstudie wordt voldaan, zoals later in het advies naar voren zal komen. Bovendien geldt dat het vertrouwensbeginsel niet zo ver strekt dat gerechtvaardigde verwachtingen altijd moeten worden nagekomen. Er kunnen belangen aanwezig zijn die zwaarder wegen dan de belangen van degene jegens wie de verwachtingen zijn gewekt. Ten aanzien van de belangenafweging verwijst de commissie naar overweging 9.1 en volgende.

Locatiekeuze

5.19 De commissie overweegt tot slot dat ook de (procedure omtrent) de locatiekeuze geen onderdeel vormt van het toepasselijke toetsingskader.

5.20 Bezwaarden voeren hierover aan dat het besluit over de locatiekeuze overhaast, op basis van onjuiste aannames en zonder werkelijke afweging is genomen. De vooraf vastgestelde procedure voor de aanwijzing van de locatie is niet in acht genomen en de methodiek van de locatiekeuze is gebrekkig geweest. Dit tast de legitimiteit van het locatiekeuzebesluit aan en werkt in negatieve zin door in de besluitvorming over de vergunningaanvragen. In de regel speelt de locatie bij een omgevingsvergunning geen rol, maar dat is in dit geval anders omdat de initiatiefnemer niet de eigenaar van de grond is. Het Namenmonument wordt bovendien na realisatie "cadeau" gedaan aan de gemeente, aldus bezwaarden.

5.21 De commissie volgt bezwaarden hierin niet. De locatiekeuze, waarbij diverse locaties op hun eigen merites zijn beoordeeld, is onderwerp geweest van een politieke beslissing. Het feit dat de gemeenteraad ten tijde van haar besluitvorming niet bekend kon zijn met het ontwerp, maakt dit niet anders. Met instemming van de gemeenteraad heeft het NAC een aanvraag ingediend om een monument op deze locatie oprichten, maar dit betekent naar het oordeel van de commissie niet dat de locatiekeuze een onderdeel vormt van het toetsingskader. Het voorgaande betekent dat de commissie de bezwaargronden die betrekking hebben op de locatiekeuze, waaronder het "Locatieadvies Holocaust Namen Monument in Amsterdam" van 23 maart 2016, niet zal bespreken. De commissie zal dan ook niet ingaan op de brief van 14 mei 2018 van Royal Haskoning/DHV die uw vertegenwoordigers hebben overgelegd in reactie op de bezwaren ten aanzien van de procedure, de methodiek en de wijze van scoren van de onderzochte locaties.

5.22 Met inachtneming van bovenstaande overwegingen, gaat de commissie in het navolgende allereerst in op de toetsing van de bouwvergunning aan het wettelijk kader en de in dat kader naar voren gebrachte bezwaren.

Artikel 2.10, eerste lid, onder a en b van de Wabo, Bouwbesluit en Bouwverordening

6. De commissie overweegt dat in de bouwvergunning staat dat aannemelijk is dat het project voldoet aan de relevante bepalingen en voorschriften van het Bouwbesluit 2012, met inachtneming van de bij de bouwvergunning behorende voorschriften. Ten aanzien van de Bouwverordening Amsterdam 2013 wordt overwogen dat deze niet op de aanvraag van toepassing is. Bezwaarden bestrijden de beoordeling van de aanvraag op deze punten niet. Omdat ook overigens niet gebleken is dat deze onjuist zijn, concludeert de commissie dat de weigeringsgronden als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onder a en b, van de Wabo zich niet voordoen.

Artikel 2.10, eerste lid, onder c, in samenhang met artikel 2.12, eerste lid, onder a, van de Wabo (bestemmingsplan)

7.1 De commissie overweegt dat het perceel volgens het bestemmingsplan "Oostelijke binnenstad" (hierna: bestemmingsplan) de bestemming "Verkeer" en de dubbelbestemming

"Waarde-cultuurhistorie" heeft, gedeeltelijk de dubbelbestemming "Waarde-archeologie C" heeft en gedeeltelijk nader is aangewezen voor "Ondergronds railtracé". Niet in geschil is dat het monument in strijd is met het bestemmingsplan, omdat het project niet in overeenstemming is met de bouw- en gebruiksbepalingen voor de bestemming "Verkeer". Om medewerking te kunnen verlenen is toepassing gegeven aan de afwijkingmogelijkheid als bedoeld in artikel 33.1 van de planregels ten behoeve van -onder meer- gedenktekens.

7.2 De commissie overweegt dat medewerking aan het project op grond van artikel 33.1 van de planregels een bevoegdheid is en dat hieraan toepassing kan worden gegeven na afweging van belangen en mits het project niet in strijd is met de goede ruimtelijke ordening. Voorts geldt voor toepassing van deze afwijkingmogelijkheid op grond van artikel 33 van de planregels de voorwaarde dat deze niet tot gevolg mag hebben dat de karakteristiek van het stadsgezicht in onevenredige mate wordt aangetast en/of aan de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied in onevenredige mate afbreuk wordt gedaan. In de bouwvergunning is geoordeeld, onder verwijzing naar de bijgevoegde ruimtelijke motivering, dat de afwijking van het bestemmingsplan voldoende is gemotiveerd. In het "Addendum ruimtelijke motivering" van 3 mei 2018 (hierna: addendum van 3 mei 2018) is op de ruimtelijke motivering nog een nadere toelichting gegeven.

7.3 Bezwaarden zijn om meerdere redenen van oordeel dat ten onrechte toepassing is gegeven aan deze afwijkingmogelijkheid.

Voorwaarden voor toepassing van artikel 33.1 van de planregels

7.4 Bezwaarden bestrijden dat deze afwijkingmogelijkheid bedoeld is voor een monument als het onderhavige. Zij zijn van oordeel dat dit gedenkteken, gezien de omvang ervan, niet met deze afwijkingmogelijkheid vergund had kunnen worden. Zij wijzen hierbij op de in artikel 33.1 van de planregels voor gebouwen opgenomen maximale bouwhoogte en oppervlakte en zijn van oordeel dat het niet de bedoeling van de planwetgever geweest kan zijn om voor gedenktekens geen enkele maatrestrictie op te nemen.

7.5 De commissie overweegt dat in het bestemmingsplan geen definitie van "gedenkteken" is opgenomen, maar dat hieronder volgens algemeen spraakgebruik, zoals omschreven in "Van Dale Groot woordenboek van de Nederlandse taal", een monument moet worden begrepen. Niet in geschil is dat het bouwwerk waarin het project voorziet, kan worden aangemerkt als monument. Voorts constateert de commissie dat in artikel 33.1 van de planregels voor gebouwen inderdaad een maximale bouwhoogte van vijf meter en een maximale vloeroppervlakte van 15 m² is opgenomen. De commissie stelt vast dat voor de overige in artikel 33.1 van de planregels genoemde bouwwerken (het Namenmonument wordt aangemerkt als bouwwerk en niet als gebouw) geen beperkingen ten aanzien van de maatvoering zijn opgenomen. Voor de stelling dat deze afwijkingmogelijkheid niet bedoeld kan zijn voor een monument als het onderhavige, gelet op de omvang hiervan, ziet de commissie in de planregels, noch in de toelichting op het bestemmingsplan, aanknopingspunten. De verwijzing in dit verband naar het bestemmingsplan "Java-eiland" en een eventuele brug over het IJ kan de commissie niet volgen. Nog los van het feit dat het hier een ander bestemmingsplan betreft, is voor een brug op dit moment geen aanvraag ingediend en is evenmin bekend welke afwijkingmogelijkheden op een dergelijk project eventueel van toepassing worden geacht. De commissie concludeert dat de omvang van het monument niet in de weg staat aan toepassing van artikel 33.1 van de planregels.

7.6 Voorts voeren bezwaarden aan dat niet is voldaan aan de voorwaarde als genoemd in artikel 33 van de planregels. Daarin is bepaald dat toepassing van de afwijkingmogelijkheid niet tot gevolg mag hebben dat de karakteristiek van het stadsgezicht in onevenredige mate wordt aangetast en/of aan de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied in onevenredige mate afbreuk wordt gedaan. Zij wijzen er hierbij op dat het Weesperstraatplantsoen in de kernzone van het gebied ligt dat door Unesco in 2010 is aangewezen als werelderfgoed. Het gaat om een hoog, kolossaal monument, deels uitgevoerd in sterk spiegelend roestvrijstaal, dat de uit

cultuurhistorisch oogpunt essentiële zichtrelatie tussen de Weesperstraat en de Hoftuin doorbreekt. Ook door de omvang en contrasterende vormgeving vormt het monument een ernstige aantasting van de cultuurhistorische waarden ter plaatse. Onder verwijzing naar de "Notitie Stadsgezicht", voeren bezwaarden aan dat alle bebouwing in het blok tussen Amstel, Nieuwe Herengracht, Nieuwe Keizersgracht en Weesperstraat de status van beschermd monument heeft. Op de structuur van dit bouwblok, waarop altijd zicht heeft bestaan, wordt met het ontwerp een inbreuk gemaakt. Niet is onderbouwd waarom deze aantasting aanvaardbaar zou zijn, aldus bezwaarden. De overweging in de ruimtelijke motivering dat de materiaalkeuze van het monument zorgvuldig aansluit bij de karakteristiek is niet onderbouwd. Het is, blijkens de gegeven toelichting op het ontwerp, ook helemaal niet de bedoeling van het NAC om het monument bij de omgeving te laten aansluiten, aldus bezwaarden.

7.7 De commissie overweegt dat het gebied waarin het Weesperstraatplantsoen is gelegen deel uitmaakt van het beschermde stadsgezicht "Amsterdam binnen de Singels" en van de kernzone van het UNESCO werelderfgoed "Zeventiende-eeuwse grachtengordel van Amsterdam binnen de Singelgracht". In het bestemmingsplan is de bescherming van de cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden gewaarborgd door middel van een dubbelbestemming "Waarde-cultuurhistorie" en het gebruik van ordeaanduidingen voor gebouwen en bruggen. De gebouwen aangrenzend aan de locatie zijn gewaardeerd als "orde 1". Het bestemmingsplan is blijkens de toelichting onder meer gericht op behoud van de bestaande functionele en ruimtelijke structuur, behoud van cultuurhistorische- en architectuurhistorische waarden en behoud van beschermingswaardige gebouwen en straatwanden.

7.8 In het namens u ingediende verweerschrift is, onder bijvoeging van het addendum van 3 mei 2018, kort samengevat aangegeven dat het Weesperstraatplantsoen is ontstaan bij een grootschalige verkeersdoorbraak in de jaren '60 van de twintigste eeuw, waarbij de Weesperstraat is verbreed. De locatie heeft nooit deel uitgemaakt van de tuin van de Diaconie, maar betreft een restruimte, die is ontstaan na sloop van de destijds bestaande bebouwing ter plaatse. Voorts wordt aangegeven dat de locatie geen waardevol onbebouwd deel van de zeventiende-eeuwse stad is, maar een deel dat vanaf 1675 is bebouwd met woonhuizen. Een belangrijk deel van de eigenaren van deze panden was Joods. Het bouwblok Weesperstraat 2-40/ Nieuwe Herengracht 22-26/ Nieuwe Keizersgracht vormde, samen met de bebouwing op de (voormalige) eilanden Marken, Rapenburg, Uilenburg, Vlooienburg en het synagogencomplex op het huidige Jonas Daniël Meijerplein, tot aan het begin van de bezettingsjaren het hart van Joods Amsterdam. Deze bebouwing doorstond grotendeels de Tweede Wereldoorlog, maar werd gesloopt ten behoeve van de verbreding van de Weesperstraat. Het Weesperstraatplantsoen betreft dan ook een nieuw ontstane stedenbouwkundige situatie uit de jaren '60 van de 20^e eeuw en maakt geen deel uit van de te beschermen historische stedenbouwkundige structuur. Van schade aan het werelderfgoedgebied of het beschermde stadsgezicht is dan ook geen sprake, aldus uw verweerschrift.

7.9 De commissie sluit zich aan bij bovenstaande overwegingen en kan zich vinden in uw oordeel dat het project geen inbreuk maakt op de historische stedenbouwkundige structuur. Het historische bouwblok is immers al niet meer aanwezig. Van aantasting van de te beschermen, uit oogpunt van architectonische waarde, waardevolle bebouwing is evenmin sprake. Uit de toelichting op het bestemmingsplan blijkt voorts dat onder meer het stratenpatroon en stedenbouwkundige verkaveling van belang zijn. Het Namenmonument maakt hierop geen inbreuk.

7.10 Evenmin doet het project afbreuk aan de op grond van de aanwijzing tot werelderfgoed te beschermen waarden als de historische uniciteit van de grachtengordel als stedenbouwkundig en cultuurhistorisch complex. Voor zover is aangevoerd dat het Namenmonument afbreuk doet aan de "integriteit" van het werelderfgoed, merkt de commissie op dat het hierbij volgens de

toelichting⁵ op het bestemmingsplan gaat om de volledigheid en gaafheid van het aangewezen gebied. Hierbij wordt verwezen naar de zeventiende-eeuwse stedenbouwkundige infrastructuur van de grachtengordel en de zeventiende-eeuwse bebouwingsstructuur, die, met uitzondering van een drietal doorbraken, nog grotendeels intact zijn. De commissie constateert dat beide met de bouw van het Namenmonument niet worden aangetast. Voorts wordt opgemerkt dat de Weesperstraat juist een van de genoemde doorbraken, en daarmee uitzonderingen op de volledigheid en gaafheid van het werelderfgoedgebied, betreft.

7.11 Voor zover in dit verband naar voren is gebracht dat het Namenmonument de uit cultuurhistorisch oogpunt essentiële zichtrelatie tussen de Weesperstraat en de Hoftuin doorbreekt, overweegt de commissie dat in het bestemmingsplan geen specifieke bepalingen zijn opgenomen met het oog op het in stand houden van zichtlijnen of zichtrelaties. Ook de toelichting op het bestemmingsplan biedt strikt genomen geen aanknopingspunten voor het standpunt dat zichtlijnen vanuit ruimtelijk oogpunt in stand gehouden moeten worden. Voor het overige verwijst de commissie naar het hierna gestelde onder overweging 8.3.6 (onder het kopje "Zichtrelatie").

7.12 Overigens merkt de commissie ook op dat volgens de toelichting⁶ openbaar gebied waar een groene invulling beeldbepalend is, de bestemming "Groen" heeft. Uit het feit dat het Weesperstraatplantsoen niet de bestemming "Groen", maar de bestemming "Verkeer" heeft gekregen, maakt de commissie op dat het groene karakter van het Weesperstraatplantsoen bij de vaststelling van het bestemmingsplan niet beeldbepalend werd geacht.

7.13 Voor zover bezwaarden hebben aangevoerd dat de CRK niet heeft beargumenteerd waarom het gekozen contrasterende materiaal geen aantasting van de ruimtelijke kwaliteit oplevert, merkt de commissie op dat over het project meerdere welstandsadviezen zijn uitgebracht. Conform artikel 2.10, eerste lid, onder d, van de Wabo, dient de CRK niet alleen het bouwwerk op zichzelf te beoordelen, maar hierbij eveneens de omgeving te betrekken. Op grond van artikel 1, vierde lid, van de Verordening op de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit baseert de CRK haar advies mede op het beleid voor de fysieke leefomgeving voor zover dat is geformuleerd en openbaar is gemaakt in onder meer planologische maatregelen en beleid voor bescherming voor cultureel erfgoed. Niet gebleken is dat de CRK bij haar advisering geen rekening heeft gehouden met de ruimtelijke en cultuurhistorische waarde van de omgeving van het monument. De commissie wijst erop dat de CRK zichzelf blijkens haar advies van 14 december 2016 de vraag heeft gesteld "of het kunstwerk zorgvuldig is ontworpen en een positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van de openbare, stedelijke ruimte" en, zo mag uit de aanvullende advisering worden afgeleid, deze vraag bevestigend beantwoordt. De omstandigheid dat voor de opbouw is gekozen voor spiegelen roestvrij staal (hierna: RVS) maakt dat niet anders. De commissie merkt hierbij op dat in bovengenoemd advies ten aanzien van de "spiegelende delen" van het monument specifiek wordt opgemerkt dat de doorzichten naar de Hoftuin voldoende worden behouden en dat de CRK van mening is dat de kennelijk ten opzichte van een eerder ontwerp doorgevoerde verlaging van deze delen heeft geleid tot het afzakken van de kracht van het ontwerp. Hieruit blijkt dat de CRK het gekozen materiaal eveneens bij de beoordeling heeft betrokken. Voor zover bezwaarden hebben aangevoerd dat het gebruik van RVS leidt tot reflectiehinder, verwijst de commissie naar overwegingen 8.15 en volgende (onder het kopje "Reflectiehinder").

7.14 De commissie is van oordeel dat terecht is geoordeeld dat geen sprake is van onevenredige aantasting van de karakteristiek van het stadsgezicht dan wel onevenredige afbreuk aan de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied. De commissie concludeert dat voldaan is aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 33.1 van de planregels en dat de aanvraag terecht is behandeld volgens de reguliere voorbereidingsprocedure.

⁵ Paragraaf 2.1.2 van de toelichting.

⁶ Paragraaf 4.6.12 van de toelichting.

Artikel 2.12, eerste lid, onder a, van de Wabo en artikel 3:4 van de Awb (goede ruimtelijke ordening/belangenafweging)

8.1 De commissie constateert dat in de bouwvergunning is geoordeeld, onder verwijzing naar de bijgevoegde ruimtelijke motivering, dat de afwijking van het bestemmingsplan voldoende is gemotiveerd. In het addendum van 3 mei 2018 is op de ruimtelijke motivering nog een aanvulling gegeven.

8.2 Bezwaarden zijn om diverse redenen van mening dat ten onrechte toepassing is gegeven aan artikel 33.1 van de planregels. De commissie zal in het navolgende ingaan op de verschillende naar voren gebrachte bezwaren die zien op de goede ruimtelijke ordening, waaronder de bezwaren die verband houden met de Haalbaarheidsstudie, en de belangenafweging. De commissie benadrukt hierbij wederom dat, zoals hiervoor overwogen, dat de in de Haalbaarheidsstudie opgenomen uitgangspunten niet de status van bindend toetsingskader hebben, maar wel een rol kunnen spelen bij de beoordeling of het project niet in strijd is met de goede ruimtelijke ordening en de afweging van de betrokken belangen. De commissie merkt daarbij op dat, zoals uit het hiernavolgende blijkt, voor het overgrote deel aan de uitgangspunten uit de Haalbaarheidsstudie wordt voldaan.

Uitgangspunten Haalbaarheidsstudie

Type Bouwwerk

8.3.1 Onder verwijzing naar de opsomming van de inpassingscriteria in paragraaf 6 van de Haalbaarheidsstudie overweegt de commissie dat het monument kan worden aangemerkt als sculptuur en derhalve in overeenstemming is met de omschrijving van het type bouwwerk.

Routing

8.3.2.1 Onder het kopje "Routing" wordt in de Haalbaarheidsstudie onder meer aangegeven dat het monument minimaal bereikbaar moet zijn vanaf twee kanten: vanaf de Nieuwe Herengracht en de Nieuwe Keizersgracht. Voorts wordt aangegeven dat de metrogebruikers de gelegenheid moeten hebben om niet direct te midden van het monument de metro te verlaten en dat een zorgvuldige inpassing en afstemming zijn vereist.

8.3.2.2 De commissie overweegt dat het ontwerp voldoet aan deze uitgangspunten. Van de zijde van de Nieuwe Keizersgracht (zuidzijde) is het monument via twee openingen in het hekwerk bereikbaar. Van de zijde van de Nieuwe Herengracht (noordzijde) is het monument eveneens toegankelijk, door middel van een trap en een hellingbaan voor rolstoelgebruikers. Daarnaast is het monument bereikbaar via een extra toegang middels de poort tot de naastgelegen Hoftuin, in het geval deze niet gesloten is. In de ruimtelijke motivering wordt overigens ten onrechte aangegeven dat het monument eveneens toegankelijk is via de Weesperstraat. Dit doet echter niet af aan de constatering dat het ontwerp op dit punt voldoet aan de uitgangspunten van de Haalbaarheidsstudie. De ingang van de metro is geïntegreerd in het ontwerp en metropassagiers kunnen de metro verlaten buiten het monument om.

Niveaoverschillen

8.3.3 Ten aanzien van het ontwerp wordt in de Haalbaarheidsstudie meegegeven dat de aanwezige niveaoverschillen (tussen de Weesperstraat en het lager gelegen plantsoen en Hoftuin) in het ontwerp moeten worden geïntegreerd. Niet in geschil is dat aan dit uitgangspunt wordt voldaan.

Stoepbreedte

8.3.4.1 Onder het kopje "Stoepbreedte" wordt in de Haalbaarheidsstudie aangegeven dat de huidige stoep te smal is en dat de vrije doorloopbreedte in de toekomstige situatie naar minimaal 1.80 meter moet worden vergroot. Een breedte van 3.60 meter verdient echter de voorkeur volgens de Haalbaarheidsstudie.

8.3.4.2 In de ruimtelijke motivering wordt aangegeven dat het trottoir langs de Weesperstraat een gemiddelde breedte krijgt van 2.0 meter. Met bezwaarden is de commissie van oordeel dat de bouwtekeningen geen uitsluitel bieden over de exacte breedte van de stoep en de breedte van het naastgelegen fietspad. Bij de namens u ingediende nadere reactie van 20 juli 2018 is echter een tekening van een doorsnede gevoegd, waarop onder meer een voetpad met een breedte van 1.97 meter en een fietspad met een breedte van 3.05 meter staan ingetekend. De commissie constateert dat hiermee aan het uitgangspunt van een minimale stoepbreedte van 1.80 meter wordt voldaan.

Toegangspoort en tuin Diaconie

8.3.5.1 Onder het kopje "Toegangspoort en tuin Diaconie" wordt onder meer aangegeven dat het ontwerp moet reageren op de toegangspoort tot de tuin van de Diaconie en de zichttas naar de Hermitage, zodat recht wordt gedaan aan de ruimtelijke kwaliteit van het ensemble van tuin, gebouwen en poort als geheel. De recent uitgevoerde trap moet volgens de Haalbaarheidsstudie worden gehandhaafd, goed bereikbaar blijven en worden ingepast in de routing van het monument.

8.3.5.2 De commissie constateert dat aan dit uitgangspunt is voldaan. Onder verwijzing naar de ruimtelijke motivering en het addendum van 3 mei 2018 overweegt de commissie dat de bestaande zichtlijn op de toegangspoort tot de Hoftuin, de centrale as van de tuin en de Hermitage, gezien vanaf de Weesperstraat, behouden blijft. Ter hoogte van de toegang tot de Hoftuin is tussen de afzonderlijke delen van het monument extra veel ruimte opgenomen, waardoor de entree van de Hoftuin vanuit een brede hoek zichtbaar blijft. De trap wordt volgens het verweerschrift verder naar de tuin verplaatst, maar dit heeft geen gevolgen voor de zichttas. Voorts blijft het toegangshek aan de zijde van de Nieuwe Herengracht gehandhaafd.

Zichtrelatie

8.3.6.1 Onder het kopje "Zichtrelatie" is in de Haalbaarheidsstudie aangegeven dat essentieel is dat de zichtrelatie tussen de Weesperstraat en de tuin van de Diaconie in stand blijft. De toegangspoort en de centrale as van de tuin moeten vanaf de Weesperstraat waarneembaar blijven. Hierbij wordt opgemerkt dat dat op verschillende manieren kan: door het schuin/ haaks positioneren van het monument op de straatrichting of door de bouwhoogte beperkt te houden tot circa drie meter aan weerszijden van de locatie en tot circa twee meter gemeten vanaf het niveau van het plantsoen ter hoogte van de entree van de tuin.

8.3.6.2 Bezwaarden wijzen erop dat de sculpturen deels twee tot drie keer zo hoog zijn als de genoemde maximumhoogte, terwijl de andere mogelijkheid (haaks/ schuin positioneren) niet volledig in acht is genomen. Hierdoor wordt de zichtrelatie tussen de Weesperstraat en de Hoftuin niet gehandhaafd. Zij verwijzen in dit verband voorts naar de tekening op pagina 24 van de Haalbaarheidsstudie, waaruit volgens bezwaarden moet worden afgeleid dat de te handhaven zichtrelatie niet beperkt is tot de toegangspoort van de Hoftuin. Ten onrechte wordt in de ruimtelijke motivering niet ingegaan op de afwijkende bouwhoogte, aldus bezwaarden.

8.3.6.3 De commissie constateert dat de onderdelen van het monument deels haaks of schuin worden gepositioneerd. De omstandigheid dat het ontwerp voorziet in een aantal onderdelen die min of meer parallel aan de Weesperstraat worden geplaatst, betekent naar het oordeel van de commissie niet dat niet aan het uitgangspunt ten aanzien van de zichtrelatie wordt voldaan. Hierbij neemt de commissie in aanmerking dat op een aantal punten doorzichten tot de Hoftuin gehandhaafd blijven en voorts wordt ter plaatse van de toegangspoort en de centrale as van de Hoftuin een strook met een breedte van minimaal 2.80 meter wordt vrijgehouden van zichtbelemmerende bebouwing. Hierdoor blijven de toegangspoort en de centrale as van de Hoftuin vanuit een brede hoek waarneembaar, waarmee is voldaan aan het uitgangspunt ten aanzien van de zichtrelatie tussen de Weesperstraat en de Hoftuin, zoals omschreven in paragraaf 6 van de Haalbaarheidsstudie. Voor zover bezwaarden hebben verwezen naar de tekening op

pagina 24 van de Haalbaarheidsstudie, overweegt de commissie dat deze (slechts) een schematische weergave betreft van de ten aanzien van de gewenste zichtrelatie opgenomen uitgangspunten, waarbij de doorkijk naar de centrale as van de Hoftuin het meeste belang krijgt.

Afmetingen en verlichting

8.3.7 Voorts is het monument in overeenstemming met de in de Haalbaarheidsstudie omschreven uitgangspunten ten aanzien van afmetingen en verlichting.

Te verplaatsen objecten

8.3.8.1 Onder het kopje "Te verplaatsen objecten" is in de Haalbaarheidsstudie aangegeven dat de gekozen locatie vrij moet zijn van overige objecten en toevoegingen om voldoende ruimte te bieden aan het monument. Het Monument van Joodse Erkentelijkheid is niet inpasbaar en kan elders een passende plek krijgen. Dit vereist een zorgvuldig traject. Het monument ter nagedachtenis aan M.S. Vaz Dias op de brug zal de zichtrelatie met het Namenmonument belemmeren en kan naar de overkant van de brug worden verplaatst. Tenslotte moeten de ondergrondse afvalcontainers aan de kant van de Nieuwe Keizersgracht een andere nader te bepalen locatie krijgen.

8.3.8.2 Bezwaarden voeren aan dat er op dit moment nog geen duidelijkheid is over een nieuwe locatie van de twee monumenten die verplaatst moeten worden, in het bijzonder het Monument van Joodse Erkentelijkheid. Op zijn minst zou de relocatie als voorwaarde moeten worden verbonden aan de bestreden besluiten, aldus bezwaarden. Daarnaast verdwijnt het openbare toilet in strijd met de randvoorwaarden.

8.3.8.3 De commissie overweegt allereerst dat voor zover het openbare toilet verdwijnt, dit niet in strijd met de Haalbaarheidsstudie is, omdat het behoud van het openbare toilet niet als uitgangspunt is opgenomen.

8.3.8.4 De commissie overweegt voorts dat uit uw toelichting blijkt dat op dit moment nog onderzoek gaande is naar welke locatie voor welk monument het meest geschikt is. Dit onderzoek is inmiddels vergevorderd. Uw vertegenwoordigers hebben toegelicht dat voor de geselecteerde voorkeurslocatie omgevingsvergunningen worden aangevraagd. Daarnaast blijkt uit uw reactie van 20 juli 2018 dat de monumenten pas worden verplaatst als er een geschikte locatie is gevonden. Voor de vrees van bezwaarden dat de monumenten worden weggehaald en in een depot worden geplaatst, ziet de commissie dan ook geen aanleiding.

8.3.8.5 De commissie ziet daarnaast geen aanleiding om in de omgevingsvergunning alsnog het voorschrift op te nemen dat voor de twee monumenten een geschikte andere locatie gevonden moet zijn voordat met de realisering van het Namenmonument begonnen kan worden. In de eerste plaats verwijst de commissie hierbij naar artikel 2.22, tweede lid, van de Wabo, op grond waarvan aan een omgevingsvergunning slechts voorschriften kunnen worden verbonden die nodig zijn met het oog op het belang dat voor de betrokken activiteit is aangegeven in het bij of krachtens bepaalde in de artikelen 2.10 tot en met 2.20 van de Wabo. Namens het NAC is naar het oordeel van de commissie terecht opgemerkt dat de goede ruimtelijke ordening niet vergt dat een voorschrift inzake het verplaatsen naar een andere locatie van de bestaande monumenten aan de omgevingsvergunning wordt verbonden. Voor zover bezwaarden in dit verband, onder verwijzing naar de Haalbaarheidsstudie, hebben aangegeven dat de relocatie van de monumenten essentieel is voor de ruimtelijke inpasbaarheid van het Namenmonument, merkt de commissie op dat volgens de Haalbaarheidsstudie de locatie, om voldoende ruimte te bieden aan het Namenmonument, vrij moet zijn van overige objecten en toevoegingen. Dit betekent echter niet dat het verplaatsen van de monumenten relevant is voor de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het Namenmonument op zichzelf.

8.3.8.6 Voor zover een dergelijk voorschrift al aan de bouwvergunning zou kunnen worden verbonden, overweegt de commissie dat het NAC hieraan niet zelf zou kunnen voldoen, omdat zij niet als eigenaar zeggenschap heeft over de te verplaatsen monumenten en afhankelijk zou zijn van de medewerking van derden. Een dergelijk voorschrift acht de commissie om die reden te vergaand.

8.3.8.7 De commissie acht het evenmin mogelijk om een dergelijk voorschrift aan de kapvergunning te verbinden. Op grond van artikel 6, eerste lid, van de Bomenverordening kunnen aan de kapvergunning immers slechts voorschriften worden verbonden ter bescherming van de in artikel 5, eerste lid, van de Bomenverordening genoemde waarden. Een voorschrift inzake de verplaatsing van de bestaande monumenten kan niet worden geacht te strekken tot bescherming van genoemde waarden.

Te handhaven bomen

8.3.9.1 Onder het kopje "Te handhaven bomen" staat in de Haalbaarheidsstudie dat de bestaande bomen langs het fietspad kunnen worden gehandhaafd en ingepast in de verbrede stoep. De bomenrij op het niveau van het plantsoen kan niet worden gehandhaafd, deze bomen moeten worden gecompenseerd ter plaatse of in de directe omgeving. Beeldbepalende iepen aan weerszijden van het Monument van Joodse Erkentelijkheid moeten worden behouden.

8.3.9.2 De commissie overweegt dat aan dit uitgangspunt niet wordt voldaan, omdat niet alle bomen langs het fietspad worden behouden en de kapvergunning ook is verleend voor de beeldbepalende iepen. Ten aanzien van de bezwaren op dit punt wordt verwezen naar de overwegingen 13 en volgende waarbij de kapvergunning wordt besproken.

Sociale veiligheid

8.3.10.1 Onder het kopje "Sociale veiligheid" staat in de Haalbaarheidsstudie dat het monument zowel vanaf de Nieuwe Herengracht als vanaf de Nieuwe Keizersgracht goed toegankelijk moet zijn. De ruimte tussen verschillende delen van het monument moet goed zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte. Vermeden moet worden dat grote onoverzichtelijke delen ontstaan, deze zijn gevoelig voor vandalisme en ongewenst gebruik. Een doorgaande route door of langs het monument, zonder doodlopende stukken, is daarom voorwaarde. De toekomstige ligging van het monument ten opzichte van het straatpeil van de Weesperstraat is gunstig voor het zicht vanaf de straat.

8.3.10.2 Bezwaarden voeren aan dat het Namenmonument niet algeheel toegankelijk is, omdat de toegang van de Nieuwe Herengracht niet "goed" te noemen is. Mede door de rolstoelingang, met een hellingbaan, is de ingang onverantwoord smal en voorzien van een scherpe bocht. Daarbij verwijzen bezwaarden naar de "Stedenbouwkundige en verkeerskundige toets namenmonument Weesperstraat" van 25 februari 2018. Daarnaast is er ook geen sprake van een doorgaande route en is het monument vanaf de Weesperstraat niet toegankelijk, aldus bezwaarden.

8.3.10.3 De commissie overweegt dat het ontwerp voldoet aan de uitgangspunten uit de Haalbaarheidsstudie. Het Namenmonument is weliswaar niet toegankelijk vanaf de Weesperstraat, maar zoals overwogen onder 8.3.2 is het monument toegankelijk vanaf meerdere punten. De commissie volgt bezwaarden ook niet in hun stelling dat de toegang van de Nieuwe Herengracht onverantwoord smal is. Uit uw verweerschrift, met verwijzing naar het addendum van 3 mei 2018, blijkt dat met de boogde maatvoering rolstoelen in tegengestelde richting elkaar kunnen passeren. Verder volgt uit het dossier dat vanwege de ligging ten opzichte van het straatpeil het Namenmonument goed zichtbaar is. Tussen de verspringende muren en hoeken, is veel open ruimte gelaten, waardoor geen sprake is van een onoverzichtelijke en/of afgesloten stelsel van muren. Hoewel de route door het Namenmonument wellicht niet als "doorgaand" kan worden getypeerd, is in ieder geval sprake van een doorgaande route langs het monument.

8.3.10.4 Op hetgeen bezwaarden verder aanvoeren over de (verkeers)veiligheid komt de commissie in overweging 8.4 tot en met 8.14 terug.

8.3.11 Uit het voorgaande volgt dat aan de uitgangspunten als genoemd in de Haalbaarheidsstudie is voldaan, met uitzondering van de omschreven uitgangspunten ten aanzien van de "te handhaven bomen". Op dit punt wordt bij de bespreking van de kapvergunning ingegaan.

Veiligheid

Sociale veiligheid

8.4 Bezwaarden voeren verder aan dat het Namenmonument zal leiden tot sociale onveiligheid. Het monument moet volgens de ontwerper ook een beklemmende sfeer en desoriëntatie oproepen. Bezwaarden wijzen op het feit dat de politie het kennelijk noodzakelijk vindt om het monument 's nachts met hekken af te sluiten en dag en nacht met camera's te bewaken, terwijl een ommuurd, afgesloten en beveiligd complex blijkens het locatieadvies onwenselijk is. Bovendien vormen de haag tussen de Weesperstraat en het monument en de hekken geen onneembare hindernis, waardoor niet uitgesloten is dat zich 's nachts personen kunnen ophouden op de locatie. Daarnaast wordt in de ruimtelijke motivering geen enkele aandacht besteed aan de veiligheid in geval van calamiteiten, zoals vluchtwegcapaciteit. Bezwaarden verwijzen hierbij naar het rapport van een medewerker van de TU Delft, waaruit wordt afgeleid dat er serieuze risico's kleven aan het ontwerp, zoals gevaar voor stuwung, gebrek aan ruimte rondom het monument om bezoekers op te vangen en slechte toegankelijkheid voor hulpdiensten.

8.5 In het namens u ingediende verweerschrift wordt aangegeven dat het Namenmonument niet onveilig is. De brandweer concludeert dat de vluchtwegen toereikend zijn indien bezoekers het monument snel moeten verlaten en er geen opstuwing kan ontstaan. Daarnaast is de beveiliging van het Namenmonument meermaals in de "driehoek"⁷ besproken. Niet alle maatregelen kunnen kenbaar gemaakt worden blijkens uw toelichting op de hoorzitting. Met de plaatsing van het hek kan het monument 's nachts worden afgesloten en daarmee wordt de veiligheid juist gediend. Tevens worden camera's geplaatst die worden uitgelezen. Bij onraad is de politie snel ter plaatse. Daarnaast geeft u in het verweerschrift aan dat de beklemmende sfeer die het monument moet oproepen verband houdt met de reden van plaatsing van het monument, de geschiedenis van de Holocaust, maar in geen enkel verband staat tot de veiligheid van de bezoekers en omwonenden. Volgens u maakt het rapport van een medewerker van de TU Delft dit alles niet anders, omdat in het rapport niet wordt ingegaan op de eisen die het Bouwbesluit stelt.

8.6 De commissie volgt uw standpunt, zoals hiervoor weergegeven. De brandweer concludeert in haar advies van 11 april 2018, dat bij het namens u ingediende verweerschrift is gevoegd, dat als er 200 personen gelijktijdig in het Namenmonument zijn geen problemen met veilig vluchten te verwachten zijn. Deze personen zullen niet allemaal op dezelfde positie staan en het grootste gedeelte van de bezoekers kan altijd drie verschillende kanten op vluchten. De overige bezoekers kunnen ten minste over twee onafhankelijke vluchtroutes beschikken. Daarnaast kan er volgens de brandweer geen opstuwing ontstaan. Bij uw reactie van 20 juli 2018 heeft u een nader advies van 7 juni 2018 van de brandweer gevoegd, waaruit volgt dat bij aanwezigheid van 200 mensen gelijktijdig in het Namenmonument geen problemen met veilig vluchten te verwachten zijn, ook indien de uitgang naar de Hofuin afgesloten is. De omstandigheid dat voor het Namenmonument geen maximaal aantal personen geldt en dat bij herdenkingen en andere piekmomenten het aantal bezoekers hoger kan zijn, maakt het voorgaande niet anders. De commissie overweegt daarbij dat in de ruimtelijke motivering is aangegeven dat naar verwachting door het jaar heen rustige dagen (met naar schatting 60 – 100 bezoekers per dag), maar ook drukke dagen (met naar schatting een piek van 1000 bezoekers per

⁷ Overleg van burgemeester, de hoofdofficier van justitie en de hoofdcommissaris van politie.

dag, met gedurende de drukste uren circa 200 bezoekers) zullen voorkomen. De drukste dagen zijn naar verwachting (weekend)dagen met goede weersomstandigheden, of dagen waarbij sprake is van schoolreisjes, georganiseerde (bus)reizen of momenten rond herdenkingsdagen. Bezwaarden hebben niet onderbouwd waarom deze te verwachten bezoekersaantallen onjuist zouden zijn. Evenmin is gebleken dat de brandweer geen rekening heeft gehouden met bezoekers in een rolstoel of met een kinderwagen. De commissie ziet dan ook geen reden waarom u niet van de adviezen van de brandweer uit mag gaan.

8.7 De commissie is verder van oordeel dat het rapport van een medewerker van de TU Delft het voorgaande niet anders maakt. Uit dit rapport blijkt weliswaar dat het een redelijke verwachting is dat het Namenmonument grote aantallen bezoekers zal trekken en daarbij ook ongewenste bezoekers voorkomen. Het enkele feit dat camera's en een snelle komst van de politie ongewenste bezoekers niet tegenhouden, doet daaraan niet af. Hierbij merkt de commissie op dat cameratoezicht snel ingrijpen bij de aanwezigheid van ongewenste bezoekers mogelijk maakt. Uit de bij uw reactie van 20 juli 2018 gevoegde brief van de politie van 5 juli 2018 blijkt ook dat de politie, één van de hulpdiensten, zich ten aanzien van de veiligheidsmaatregelen schaarnt achter wat het gezag hierover in de driehoek heeft bepaald. Uit die brief blijkt ook dat bij de herinrichting van de infrastructuur rekening zal worden gehouden met preventieve (veiligheids)maatregelen, te denken valt aan drempels of het plaatsen van banken.

8.8 Tot slot wordt in het rapport van een medewerker van de TU Delft het aspect van terreur naar voren gebracht. Daarbij wordt in het rapport zelf al opgemerkt dat in zijn algemeenheid daar geen uitspraken over gedaan kunnen worden, maar vervolgens volgt er wel een zuiver speculatieve observatie. Naar het oordeel van de commissie heeft u terecht geen aanleiding gezien om in uw verweerschrift hier verder op in te gaan.

8.9 Voor zover is aangevoerd dat de openbare ruimte onvoldoende ruimte biedt om groepen bezoekers veilig op te vangen, overweegt de commissie, onder verwijzing naar de nadere reactie van Goudappel Coffeng van 9 mei 2018, dat aan de noordzijde van de locatie ruimte is voor het opvangen van grotere groepen bezoekers.

8.10 Concluderend is de commissie van oordeel dat u zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat de sociale veiligheid in en rondom het Namenmonument afdoende is gewaarborgd. De commissie begrijpt de zorg van omwonenden, gelet op de maatregelen die genomen worden (waaronder nachtelijke afsluiting en camerabewaking), maar dat betekent niet dat u niet tot uw afweging heeft kunnen komen.

Verkeersveiligheid

8.11 Ten aanzien van de verkeersveiligheid voeren bezwaarden aan dat de stoepbreedte langs de Weesperstraat ontoereikend is en niet gemotiveerd is waarom van de voorkeursbreedte van 3.60 meter wordt afgeweken. Het monument voldoet voorts niet aan de randvoorwaarde dat het goed toegankelijk is, doordat de locatie slechts via de twee ingangen bereikbaar is. Tot slot behoudt de Diaconie zich het recht voor om de toegangspoort tot de Hoftuin af te sluiten, aldus bezwaarden.

8.12 De commissie overweegt als volgt. In de ruimtelijke motivering is, onder verwijzing naar het rapport van Goudappel Coffeng van 8 september 2017, kort samengevat aangegeven dat de toekomstige parkeerbehoefte bij het monument zeer beperkt is, het monument vrijwel geen effect heeft op de verkeersgeneratie van auto's in de Weesperstraat en het wegprofiel voldoende capaciteit heeft om de verwachte toename van fiets- en voetgangersverkeer te verwerken. Hierbij is Goudappel Coffeng, met inachtneming van de CROW-normen, uitgegaan van een fietspad met een breedte van 3,0 meter en een voetpad van 1,80 meter. In de brief van 9 mei 2018 heeft Goudappel Goffeng ook gereageerd op het rapport van E. van Voskuilen, waaruit volgt dat het aantal voetgangers niet substantieel verandert. Een breder voetpad is daarmee niet per se

noodzakelijk. De commissie overweegt dat niet is gebleken dat in het rapport is uitgegaan van onjuiste uitgangspunten en evenmin dat de hierin getrokken conclusies onjuist zijn. Voorts blijkt uit de bij de reactie van 20 juli 2018 gevoegde doorsnedetekening dat wordt voorzien in een voetpad met een breedte van 1,97 meter en een fietspad met een breedte van 3,05 meter, waarmee het wegprofiel in overeenstemming is met de uitgangspunten zoals opgenomen in het rapport van Goudappel Coffeng. Ten aanzien van de genoemde stoepbreedte van 3,60 meter merkt de commissie op dat geen sprake is van vastgesteld beleid op grond waarvan een dergelijke breedte is voorgeschreven. Gelet op het vorenstaande is het realiseren van een stoep met een breedte van 3,60 meter evenmin vanuit verkeersveiligheidsoogpunt noodzakelijk.

8.13 Daarnaast heeft Goudappel Coffeng geadviseerd om tijdens evenementen of herdenkingen de fietsenstallingen uit te breiden met tijdelijke fietsvakken in de directe omgeving. Uit uw verweerschrift blijkt dat u dit advies opvolgt indien er in de toekomst een herdenking zal worden georganiseerd. Verder worden ten behoeve van fietsparkeren aan de kopse kanten van het monument voorzieningen gerealiseerd. Dit is afdoende voor de dagen dat er geen herdenkingen of evenementen plaatsvinden.

8.14 De commissie concludeert dat u terecht heeft geoordeeld dat de verkeersveiligheid geen aanleiding geeft om medewerking aan het Namenmonument te onthouden.

Reflectiehinder

8.15 Bezwaarden voeren aan dat door de gepolijste roestvrijstalen sculpturen met name de bewoners van de Weesperstraat, waaronder de studentenflat, ernstige reflectiehinder zullen ondervinden. Het gaat daarbij om hinderlijke reflecties van autolampen van passerende auto's en reflecties van zonlicht in de sculpturen naar de omgeving. Niet wordt onderbouwd waarom het belang van de materiaalkeuze zwaarder weegt dan de bescherming van omwonenden tegen hinderlijke reflecties, aldus bezwaarden.

8.16 De commissie overweegt dat in de bij het besluit behorende ruimtelijke motivering op dit punt wordt overwogen dat binnen Nederland geen wetgeving bestaat die het optreden van reflecties beperkt, de hinderlijkheid ervan beschrijft dan wel regels geeft voor de maximale duur van het optreden van hinderlijke reflecties. Onder verwijzing naar het rapport van Peutz van 14 augustus 2017 wordt onder meer aangegeven dat zonreflecties op de omliggende bebouwing mogelijk zijn, waarbij met name de reflecties op de bebouwing ten oosten van het monument tot hinder kunnen leiden. Ten aanzien van koplampreflecties van langsrijdende auto's wordt aangegeven dat op verschillende gevels rond het monument reflecties zichtbaar zullen zijn en dat met name op de bebouwing aan de Weesperstraat ten oosten van het monument deze reflecties over relatief grote rij-afstand zichtbaar zijn. Hierbij wordt opgemerkt dat deze reflecties op een aantal plaatsen niet anders zullen zijn dan het licht van een normaal langsrijdende auto en dat door de afstand tot het monument de intensiteit van de reflecties beperkt zal zijn. Geconcludeerd wordt dat de reflecties niet tot onaanvaardbare hinder voor de omgeving zullen leiden.

8.17 In het addendum van 3 mei 2018 wordt nader ingegaan op de te verwachten reflecties. Onder verwijzing naar de aanvullende notitie van Peutz van 13 april 2018, wordt aangegeven dat voor het overgrote deel van het oppervlak waar reflecties kunnen terechtkomen geldt dat de mogelijke duur beperkt blijft tot ongeveer een kwartier. In een deel van het jaar zijn voor een relatief klein deel van het gebouw deze reflecties langduriger. Op 21 april en 21 augustus is zeer lokaal sprake van een mogelijke reflectieduur van ongeveer een half uur en rond de langste dag is in een zeer smalle strook waarin de mogelijke reflectieduur oploopt tot anderhalf uur. In de rest van het jaar zal geen sprake zijn van een mogelijke reflectieduur van meer dan 20 minuten. Ten aanzien van reflecties naar de Hofstuin en omliggende bebouwing wordt aangegeven dat, afgezien van een zeer kortdurende reflectie op de bovenste verdiepingen van de bebouwing aan de noordzijde, het gaat om reflecties in de verticale vlakken van de zijkanten van de letters, die te vergelijken zijn met een tweede zon en niet snel als hinderlijk zullen worden ervaren. Voorts

wordt, in reactie op de bezwaren, betwist dat de reflecties in de Hoftuin en omliggende bebouwing tot hinder zullen leiden voor bewoners die zicht hebben op de reflecties. Hierbij wordt de vergelijking gemaakt met een lamp. Die is hinderlijk als die in de ogen schijnt, maar niet als gekeken wordt naar voorwerpen die door de lamp worden verlicht. Ten aanzien van de reflecties van koplampen wordt aangegeven dat inderdaad sprake zal zijn van een toename van de hoeveelheid licht die op de gevel valt, maar dat die niet buitenproportioneel of ontoelaatbaar is. Er zijn veel plaatsen in de stad waar een vergelijkbare of veel grotere mate van licht door auto's op de gevels valt. In het addendum van 3 mei 2018 wordt geconcludeerd dat geen sprake is van significant negatieve effecten dan wel een onevenredige hinder voor omwonenden.

8.18 In het verweerschrift wordt namens u aangegeven dat de reflecties aanvaardbaar zijn. Hierbij wordt overwogen dat de tijdsduur van de reflecties het grootste deel van het jaar beperkt is en in een moderne stad veel gebouwen met een groot glasoppervlak aanwezig zijn, die reflecties geven op omliggende gebouwen. Verder wordt namens u opgemerkt dat de inval van reflecties kan worden verholpen door gebruik van raambekleding.

8.19 De commissie is met u van oordeel dat van onaanvaardbare hinder ten gevolge van reflecties geen sprake is. Hierbij neemt de commissie in aanmerking dat uit het rapport van Peutz en het addendum van 3 mei 2018 blijkt dat de duur van de reflecties in de regel beperkt is tot maximaal 15 minuten. Slechts op een aantal dagen per jaar kan zeer lokaal sprake zijn van een reflectieduur die op kan lopen tot anderhalf uur. Zoals namens u terecht is aangegeven kan hinder hiervan worden voorkomen door het tijdelijk gebruiken van raambekleding. Voorts neemt de commissie hierbij in aanmerking dat het hierbij gaat om reflecties op de gevel van de tegenoverliggende studentenflat aan de Weesperstraat, waarin de bewoners tijdelijk wonen. Tot slot is niet gebleken van significante hinder voor het verkeer ten gevolge van reflecties.

8.20 Voor zover namens bezwaarden is aangegeven dat in het namens u ingediende verweerschrift ten onrechte een vergelijking is gemaakt met een moderne stad, omdat het hier een blok met historische bebouwing betreft, merkt de commissie op dat aan de Weesperstraat juist veel niet-historische bebouwing, met grote glasoppervlakken, aanwezig is. De stelling dat glas wezenlijk anders spiegelt dan roestvrijstaal is niet nader onderbouwd en doet overigens ook niet af aan de conclusies in het rapport van Peutz. Ten aanzien van het bezwaar dat een afweging van het belang van de aanvrager bij het gebruik van reflecterend materiaal tegen de belangen van omwonenden ontbreekt, overweegt de commissie dat een aanvraag moet worden beoordeeld zoals deze wordt ingediend, in dit geval dus inclusief RVS opbouw. Omdat, zoals hierboven overwogen, niet is gebleken dat deze onaanvaardbare hinder met zich meebrengt, is de commissie van oordeel dat de belangen van omwonenden door het gebruik van dit materiaal niet zodanig worden getroffen dat medewerking om die reden moet worden geweigerd.

8.21 De commissie concludeert dat de te verwachten reflecties geen aanleiding geven om medewerking aan het project te onthouden.

Economische uitvoerbaarheid

8.22 Bezwaarden voeren verder aan dat de economische uitvoerbaarheid van het project niet verzekerd is, omdat een substantieel deel van de oprichtingskosten nog niet is gedekt, het de vraag is of NAC het risico op planschade kan dragen en de financiering van de kosten voor onderhoud en beheer van het Namenmonument en de directe omgeving daarvan nog niet rond is.

8.23 De commissie merkt in dit verband in de eerste plaats op dat, anders dan in het geval van toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3, van de Wabo, bij toepassing van een binnenplanse afwijking het besluit niet hoeft te zijn voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. Gelet op het bepaalde in artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht in samenhang met artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening is het geven van inzicht over de uitvoerbaarheid van het project in een geval als dit dan ook geen wettelijk vereiste.

8.24 Niettemin is de commissie van oordeel dat de door bezwaarden in dit verband aangevoerde omstandigheden niet in de weg staan aan de economische uitvoerbaarheid van het project. De commissie overweegt dat namens u is aangegeven dat het NAC verantwoordelijk is voor de oprichtingskosten van het Namenmonument en dat in een nog te sluiten overeenkomst over het gebruik van de grond zal worden vastgelegd dat de grond pas ter beschikking wordt gesteld als 80% van de financiering rond is. Het project kan niet worden uitgevoerd, zolang de grond niet ter beschikking is gesteld. Ten aanzien van de kosten voor onderhoud en beheer overweegt de commissie dat namens u is aangegeven dat in de begroting middelen worden opgenomen waarmee het beheer, het onderhoud en de beveiliging worden gewaarborgd. Overigens zien deze kosten niet op de realisatie van het Namenmonument. Tot slot overweegt de commissie dat planschade geen aspect is waar de medewerking aan een binnenplanse afwijking van afhankelijk mag worden gesteld. Indien bezwaarden van mening zijn recht te hebben op planschade, kunnen zij daarvoor een apart verzoek indienen.

Aanbesteding

8.25 Bezwaarden wijzen voorts op het aanbestedingsrecht. Voor realisatie van kunstopdrachten in de publieke ruimte, waaronder het Namenmonument valt, gelden specifieke richtlijnen en procedures. Ook als de overheid zelf geen opdrachtgever is, is het aanbestedingsrecht van toepassing op het plaatsen van opdrachten voor werken die voor meer dan 50% rechtstreeks door aanbestedende diensten (overheidsgeld) worden gesubsidieerd. Daarvan is in dit geval sprake. Bezwaarden verwijzen ter onderbouwing van hun standpunt naar een uitspraak van Gerechtshof Den Haag van 31 januari 2001⁸ en de uitspraak van het Hof van Justitie van 25 maart 2010 in de zaak Müller⁹. Door te wijzen op de aanbesteding had u een bredere discussie over en beïnvloeding van de wijze waarop de publieke ruimte wordt ingericht en gebruikt kunnen faciliteren, aldus bezwaarden. Dat dit niet is gebeurd, getuigt dan ook van een onzorgvuldige belangenafweging, aldus bezwaarden, en hierdoor maakt de gemeente handelen in strijd met het aanbestedingsrecht mogelijk.

8.26 De commissie overweegt dat het aanbestedingsrecht geen onderdeel uitmaakt van het toepasselijk toetsingskader voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning, artikel 2.10 van de Wabo. Een eventuele verplichting tot aanbesteding van de uitvoering van het plan staat in het algemeen op zichzelf niet in de weg aan de financiële uitvoerbaarheid van het plan. De commissie verwijst daarbij naar uitspraken van de Afdeling¹⁰. Dat bezwaarden de aanbestedingsplicht als zelfstandig aspect naar voren hebben gebracht en niet alleen in relatie tot de financieel-economische uitvoerbaarheid, doet hier niet aan af. Het aanbestedingsrecht maakt immers geen onderdeel uit van het toepasselijk toetsingskader. Een eventuele aanbestedingsplicht, is een plicht op grond van het civiele recht. Dat het NAC niet geweest is op een eventueel aanbestedingsplicht, maakt dan ook niet dat er sprake is van een onzorgvuldige belangenafweging.

Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)

8.27 Namens bezwaarden is op de hoorzitting aangevoerd dat de PRV mogelijk aan het project in de weg staat, omdat twijfelachtig is of het monument de kernkwaliteiten van het cultureel erfgoed wel versterkt en niet aantast. Hierover had volgens bezwaarden, onder verwijzing naar artikel 22 in samenhang met artikel 15, vierde lid, van de PRV advies moeten worden gevraagd aan de provinciale Adviescommissie Ruimtelijke Ordening.

8.28 De commissie overweegt dat op grond van artikel 3, eerste lid, van de PRV onder een bestemmingsplan mede wordt verstaan een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2 dan wel artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3,

⁸ ECLI:NL:GHSGR:2001:AB0451.

⁹ C-451-08, te vinden op www.curia.europa.eu.

¹⁰ Bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 9 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2975 en 27 maart 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ7510.

van de Wabo van het bestemmingsplan wordt afgeweken. De commissie constateert dat het bepaalde in artikel 22 in samenhang met artikel 15, vierde lid, van de PRV in dit geval niet van toepassing is, omdat sprake is van een binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 1 van de Wabo. Advies vragen aan de provinciale Adviescommissie Ruimtelijke Ordening is dan ook niet vereist. Het gestelde in artikel 22, in samenhang met artikel 15 van de PRV, waarnaar mr. Blomberg in haar reactie van 20 augustus 2018 heeft verwezen, doet hier niet aan af, nu deze bepalingen gelden voor een bestemmingsplan. Zoals hierboven overwogen wordt hieronder, gelet op het bepaalde in artikel 3, eerste lid, van de PRV, niet mede een binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan begrepen.

8.29 Samenvattend is de commissie van oordeel dat terecht is geoordeeld dat het project, onder verwijzing naar de ruimtelijke motivering en het addendum van 3 mei 2018, niet in strijd is met de goede ruimtelijke ordening.

Inspraak

8.30 Bezwaarden voeren aan dat zij geen inspraak hebben gehad bij het maken van het ontwerp voor het Namenmonument en dat onduidelijk is hoe de vaststelling van de weer te geven namen heeft plaatsgevonden. De commissie overweegt dat inspraak bij het ontwerp geen onderdeel uitmaakt van de in de Wabo geregelde procedure en het toepasselijk toetsingskader, ook niet als het een particulier initiatief voor een nationaal monument betreft. Hetzelfde geldt voor de weer te geven namen. Bezwaarden merken overigens zelf al in hun reactie van 29 mei 2018 op dat de selectie van namen geen ruimtelijk relevant aspect is.

8.31 De omstandigheid dat tijdens de informatiebijeenkomst in de Hoftuin van 31 mei 2016 is gezegd: "De gemeente zal bij de initiatiefnemer een dringend beroep doen om met een procesvoorstel te komen, waarbij omwonenden en mogelijk ook andere belangstellingen geraadpleegd worden over het ontwerp", maakt het voorgaande niet anders. Overigens merkt de commissie op dat hieruit alleen kan worden opgemaakt dat op de initiatiefnemer, het NAC, een beroep wordt gedaan, maar niet dat voor de behandeling van de aanvraag een van de Wabo afwijkende inspraakprocedure wordt gevolgd. Naar het oordeel van de commissie is het zorgvuldigheidsbeginsel dan ook niet geschonden.

Belangenafweging

9.1 Ten aanzien van de overigens af te wegen belangen overweegt de commissie als volgt.

9.2 Het belang van het Namenmonument kan volgens het NAC moeilijk worden onderschat. Drieënzeventig jaar na de oorlog komt het monument voor Nederlandse slachtoffers die nooit een waardig graf hebben gekregen. Het Namenmonument maakt de catastrofe die zich heeft voltrokken zichtbaar en tastbaar en geeft daarmee ook historische duiding aan een van de zwartste bladzijden van onze geschiedenis op een daarvoor bij uitstek geschikte locatie: het hart van de vooroorlogse joodse buurt van Amsterdam. Mede om die reden is het monument van nationaal belang, aldus het NAC.

9.3 Bezwaarden voeren hiertegen aan dat het belang wellicht geldt bij het realiseren van een Namenmonument, maar dat belang "groter dan welk belang dan ook" niet per se dit ontwerp op deze locatie betreft. Op een andere geschikte locatie kan het NAC haar doelstelling, haar belang, eveneens realiseren. Voorts is het gezien de functie van het monument, het herdenken, tonen en aanraakbaar maken van de namen, niet noodzakelijk om gebruik te maken van de spiegelende RVS opbouw. Omwonenden daarentegen kunnen hun belang, hun woongenot, niet verplaatsen. Het monument leidt op deze locatie tot een verslechtering van de kwaliteit van de directe woon- en leefomgeving van vele omwonenden. Het Weesperstraatplantsoen wordt feitelijk aan de openbare ruimte onttrokken en de Hoftuin wordt door de hoge muren overschaduwd. Het rustige en groene plantsoen wordt vervangen door een stenig, ommuurd, kolossaal en ontregelend

monument, waarmee omwonenden dagelijks worden geconfronteerd. Hiermee verdwijnt kostbaar, want schaars, openbaar groen, zonder dat daarvoor een noodzaak bestaat.

9.4 Uw vertegenwoordigers hebben in het verweerschrift aangegeven dat het Weesperstraatplantsoen niet aan de openbare ruimte wordt onttrokken en voor een ieder toegankelijk blijft. De afsluiting met hekken in de avond- en nachturen is noodzakelijk om overlast, criminaliteit en vandalisme tegen te gaan. Dit is ook in het belang van de omwonenden, waaronder bezwaarden. In uw verweerschrift heeft u verder opgemerkt dat de commissie welstand en monumenten onder de indruk was en bijzonder enthousiast was. Met nadruk werd de symboliek van de locatie midden in de voormalige Joodse buurt geprezen als bijzonder betekenisvol: precies op de plek van de in 1965 gesloopte bebouwingswand Weesperstraat 2-40, waarin tot hun deportatie tijdens de bezettingsjaren heel veel joden hebben gewoond en gewerkt. Een heel klein deel van de namen keert dus terug naar de plek van hun laatste woonadres, aldus het verweerschrift.

9.5 De commissie overweegt dat het hier gaat om een monument voor alle Nederlandse slachtoffers van de Holocaust in de voormalige Joodse buurt. Hierbij moet worden bedacht dat de Holocaust kan worden aangemerkt als een van de belangrijkste gebeurtenissen in de geschiedenis. Het monument maakt de symboliek inzichtelijk, de historie tastbaar en de lokale context afleesbaar door het gebruik van bakstenen, aldus de ruimtelijke motivering bij de aanvraag. Alle namen van de circa 102.000 uit Nederland verdwenen Joden, Sinti en Roma die nooit een graf hebben gekregen worden vermeld in evenveel bakstenen. Hierbij wordt opgemerkt dat bezwaarden hebben aangegeven dat zij ook niet tegen het Namenmonument zijn, maar tegen dit ontwerp voor het monument op deze locatie.

9.6 De commissie overweegt voorts dat uit de behandelingen in de commissie Algemene Zaken, zowel in 2016 als in 2018, en de gemeenteraadsvergaderingen, blijkt dat er brede politieke steun is voor het monument. Daarnaast blijkt uit de stukken dat uit heel Nederland (financiële) steun gegeven wordt aan het initiatief. De omstandigheid dat geen representatief onderzoek is gedaan naar het draagvlak voor het monument op deze locatie, betekent naar het oordeel van de commissie niet dat aan het project geen medewerking kan worden verleend.

9.7 De commissie overweegt vervolgens dat zij hiervoor tot het oordeel is gekomen dat het project niet in strijd met de goede ruimtelijke ordening is. De commissie is verder van oordeel dat het feit dat het monument in de voormalige Joodse buurt wordt geplaatst een omstandigheid is waaraan u in uw belangenafweging een zwaar gewicht mocht toekennen. Het Namenmonument kan als aanwinst en passend binnen de karakteristiek van de locatie worden aangemerkt. In dit verband is in de ruimtelijke motivering ook aangegeven dat, gezien de relatie met het verleden, waarin de Joodse buurt een levendige wijk was, met de beoogde ontwikkeling wederom voelbaar zal worden. Door plaatsing van het Namenmonument verandert de locatie van een anonieme passantenuimte in een plek vol betekenis, aldus het addendum van 3 mei 2018 en de "Nadere memorie Monumenten en Archeologie inzake namenmonument" van 21 juni 2018. Het bestaande plantsoen heeft nu voornamelijk een functie als doorgangsroute tussen de Nieuwe Herengracht en Nieuwe Keizersgracht en als entree van de Hofuin.

9.8 Bezwaarden wijzen op het feit dat een Namenmonument ook elders gerealiseerd kan worden. U dient echter over het project te beslissen zoals dat is aangevraagd. Indien een project op zichzelf volgens u aanvaardbaar is, kan het bestaan van alternatieven slechts dan tot het onthouden van medewerking nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren voor alle betrokkenen. Daarvan is niet gebleken. De omstandigheid dat het plantsoen wordt herontwikkeld tot een gedenkmontument, waardoor het Weesperstraatplantsoen voor de buurt verloren gaat, betekent dan ook niet dat daarmee de belangen van omwonenden zwaarder wegen dan de belangen van het realiseren van het Namenmonument.

9.9 Tot slot overweegt de commissie in dit verband dat niet is gebleken van zwaarwegende belangen die zich tegen het realiseren van het Namenmonument verzetten. Concluderend is de commissie van oordeel dat u terecht een zwaarder gewicht heeft toegekend aan het belang van het realiseren van het Namenmonument dan aan de belangen van bezwaarden.

Conclusie

10. Ook overigens is niet gebleken is van redenen die aanleiding moeten geven om medewerking aan afwijking van het bestemmingsplan te weigeren. De commissie concludeert dat de weigeringsgrond als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onder c, van de Wabo zich niet voordoet.

Artikel 2.10, eerste lid, onder d, van de Wabo, welstand

11.1 In de omgevingsvergunning wordt, onder verwijzing naar de adviezen van de CRK van 22 november 2017 en 13 december 2017, overwogen dat het project, onder voorwaarden, voldoet aan redelijke eisen van welstand. De commissie constateert dat in dit verband aan het besluit het volgende vergunningvoorschrift is verbonden:

- de hoeveelheid tekst op de muur dient te worden verminderd;
- het ontwerp van het hekwerk dat uit de muur schuift dient nog te worden aangepast, het ontwerp dient in overeenstemming met de betekenis van het monument te worden vormgegeven in een lichte kleur met een vriendelijk en open karakter;
- er dient een mock-up te worden geleverd, waarin de materialisering, detaillering en de posities van de benodigde camera's worden getoond.

11.2 Bezwaarden voeren aan dat de bij de vergunning behorende tekeningen dateren van 5 december 2017 en dat de CRK op deze tekeningen nog kritiek had. Bezwaarden vragen zich af wanneer de nodige aanpassingen plaatsvinden, waarom de door de CRK gestelde voorwaarden niet als voorschriften aan de vergunning zijn verbonden en dat in strijd met de rechtszekerheid is dat niet duidelijk is wat er precies is vergund.

11.3 Namens u is aangegeven dat het bouwplan inmiddels is aangepast en dat de CRK op 2 mei 2018 positief heeft geadviseerd over het gewijzigde ontwerp van het hekwerk.

11.4 De commissie overweegt dat de CRK tot taak heeft om te adviseren over de welstandsaspecten van een project, waarbij zij moet beoordelen of het bouwwerk zowel op zichzelf beschouwd, als in verband met de omgeving, niet in strijd is met redelijke eisen van welstand. Volgens vaste rechtspraak¹¹ mag aan een advies van een welstandscommissie in beginsel doorslaggevende betekenis worden toegekend, tenzij het advies naar inhoud of wijze van totstandkoming zodanige gebreken vertoont dat u dit niet - of niet zonder meer - aan uw oordeel omtrent de welstand ten grondslag mag leggen. Het overnemen van een welstandsadvies behoeft in beginsel geen nadere toelichting. Dit is anders indien de aanvrager of een derde-belanghebbende een advies overlegt van een ander deskundig te achten persoon of instantie dan wel gemotiveerd aanvoert dat het welstandsadvies in strijd is met de volgens de welstandsnota geldende criteria.

11.5 De commissie constateert dat bezwaarden geen tegenadvies hebben overgelegd en evenmin hebben aangevoerd dat het welstandsadvies niet in overeenstemming is met de criteria van de welstandsnota.

11.6 Voor zover bezwaarden hebben aangevoerd dat het Namenmonument niet past in de omgeving en een aantasting van het stadsgezicht oplevert, overweegt de commissie dat, zoals hierboven onder 7.13 reeds is overwogen, de CRK bij haar advisering rekening heeft gehouden met de omgeving waar het bouwwerk wordt gerealiseerd. Voorts overweegt de commissie dat bezwaarden met hun stelling dat het monument niet passend is in de omgeving, hun eigen

¹¹ Bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 20 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2053.

opvattingen over de welstandsaspecten van het project tegenover het oordeel van de CRK stellen. Volgens vaste rechtspraak¹² is dit onvoldoende voor het oordeel dat aan het welstandsadvies geen doorslaggevende betekenis mag worden toegekend.

11.7 Voorts overweegt de commissie dat met de aangepaste tekeningen van 13 april 2018 is tegemoetgekomen aan de in het welstandsadvies van 13 december 2017 geformuleerde voorwaarden ten aanzien van de vormgeving van het hekwerk. De commissie adviseert om in heroverweging deze gewijzigde tekeningen aan het besluit ten grondslag te leggen. Hiermee wordt eveneens tegemoetgekomen aan het bezwaar dat onduidelijk is wat precies is vergund.

11.8 Omdat ook overigens niet is gebleken van redenen om het welstandsadvies niet over te nemen, concludeert de commissie dat het project, met inachtneming van de gewijzigde tekeningen van 13 april 2018, niet in strijd is met redelijke eisen van welstand en dat de weigeringsgrond als bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, onder d, van de Wabo zich niet voordoet.

Conclusie

12. Samenvattend concludeert de commissie dat de weigeringsgronden van artikel 2.10, eerste lid, onder a, b, c, en d van de Wabo zich niet voordoen. Niet in geschil is dat artikel 2.10, eerste lid, onder e van de Wabo eveneens niet van toepassing is. De commissie is daarom van oordeel dat de bouwvergunning in stand kan blijven, onder aanvulling van de motivering en met inachtneming van de gewijzigde tekeningen van 13 april 2018.

Overwegingen van de commissie ten aanzien van het besluit tot verlening van de kapvergunning

13.1 Alle bezwaarmakers hebben bezwaar gemaakt tegen de verlening van de kapvergunning voor 25 bomen in het Weesperplantsoen om de realisering van het Namenmonument mogelijk te maken. De Weesperstraat is volgens bezwaarden een van de vuilste straten van Nederland en bezwaarden vinden, kort samengevat, dat de bomen gespaard moeten blijven in het kader van de kwaliteit van de leefomgeving, de luchtkwaliteit (bomen nemen fijnstof op) en het behoud van een groene omgeving. Door het Namenmonument verliest de buurt bovendien een plantsoen. Het kappen van de bomen, en met name de twee iepen aan weerszijden van het Monument van Joodse Erkentelijkheid, is voorts in strijd met de Haalbaarheidsstudie, aldus bezwaarden.

13.2 De commissie overweegt dat het vellen van een houtopstand op grond van artikel 2.2, eerste lid, onder g, van de Wabo vergunningplichtig is. Een aanvraag om een kapvergunning moet worden getoetst aan de Bomenverordening. Uit artikel 5 van de Bomenverordening volgt dat een kapvergunning geweigerd kan worden, gelet op de natuur- en milieuwaarde van de houtopstand, de waarde van de houtopstand voor het stadsschoon of het landschap, de cultuurhistorische waarde van de houtopstand en de waarde van de houtopstand voor de leefbaarheid. Uit de toelichting bij dit artikel volgt ook dat iedere keer bij een aanvraag tot vellen van een houtopstand een afweging moeten worden gemaakt van alle betrokken belangen, zowel de belangen die de aanleiding voor de aanvraag vormen als de belangen tot behoud van de houtopstand. De vraag die voorligt, is of u in dit geval op de juiste wijze deze belangen heeft gewogen en de kapvergunning terecht heeft verleend.

13.3 De commissie stelt vervolgens voorop dat zij onder 5.8 al heeft overwogen dat de Haalbaarheidsstudie een ambtelijk stuk is. De randvoorwaarden, waaronder "Te handhaven bomen" zijn uitgangspunten en vormen ook niet een bindend toetsingskader voor de beoordeling van de aanvraag om kapvergunning. De commissie verwijst ten aanzien van de bezwaargronden over de status van de uitgangspunten uit de Haalbaarheidsstudie, waarbij ook het beroep op het vertrouwensbeginsel is behandeld, en de locatiekeuze, naar haar eerdere overwegingen onder 5.5 en volgende.

¹² Bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 24 april 2013, zaaknummer 201206370/1/A1.

13.4 De commissie merkt voorts op dat uit de reactie van het NAC van 11 mei 2018 blijkt dat de boom met nummer 2718 niet gekapt zal worden. De commissie adviseert dan ook om de kapvergunning ten aanzien van deze boom te herroepen en alsnog te weigeren. Dit betekent dat het nog gaat om het vellen van 24 bomen.

13.5 De commissie overweegt vervolgens dat voor boom 3579 geen kapvergunning is aangevraagd. Gelet daarop laat zij de opmerking van bezwaarders dat het lijkt of deze boom ook gekapt zal worden verder onbesproken. Indien alsnog zou blijken dat deze boom gekapt moet worden, dient daarvoor een aparte aanvraag ingediend te worden.

Noodzaak kap

14.1 De commissie overweegt dat niet in geschil is dat de meeste bomen nog een toekomstverwachting hebben van meer dan vijftien jaar. Dit volgt uit de BEA van 25 april 2017 die in opdracht van u is opgesteld door Bomenwacht Nederland. Bomenwacht Nederland is bij zijn onderzoek uitgegaan van het ontwerp van het monument van medio januari 2017. Uit dit rapport blijkt dat de realisatie van het monument de volgende invloed heeft op de bomen: 22 bomen zijn vanwege het project niet te behouden, bij 2 bomen zal de projectinvloed aanzienlijk zijn, bij twee bomen zal het project een beperkte invloed hebben en acht bomen zullen geen invloed ondervinden van het project. Gelet op het relatief grote aantal bomen dat niet (duurzaam) te behouden is indien het Namenmonument wordt gerealiseerd, adviseert de Bomenwacht in het ontwerp nieuwe plantplaatsen en nieuwe bomen op te nemen. Weliswaar is het ontwerp voor het Namenmonument nadien nog aangepast, er wordt een afsluitbaar hek geplaatst, maar anders dan bezwaarders aanvoeren heeft de Bomenwacht wel geadviseerd over de bomen met nummers 50394 en 50395. Weliswaar is daarin het afsluitbaar hek niet meegenomen, maar uit het advies van Bomenwacht volgt dat de gevolgen van het project respectievelijk aanzienlijk en beperkt zijn voor deze bomen.

14.2 De aanvraag voor het kappen van bomen is vervolgens ter beoordeling voorgelegd door de vakopzichter groen van stadsdeel Centrum. Deze heeft volgens het beoordelingsformulier van 22 november 2017 als volgt geoordeeld: "De realisatie alswel het effect op de nabije omgeving maakt het noodzakelijk om 25 bomen te kappen. Zonder de kap is de realisatie van het Namenmonument niet mogelijk. Om het groene beeld in de Weesperstraat te handhaven/versterken zullen er op diverse locaties in de Weesperstraat tussen het Weesperplein en de Valkenburgerstraat 55 bomen/bakken van diverse soorten en grootte worden terug geplant."

14.3 De commissie overweegt dat uit de overwegingen over de bouwvergunning blijkt dat zij u adviseert om deze vergunning in stand te laten. Dit betekent dat in het navolgende wordt uitgegaan van realisering van het Namenmonument conform het vergunde bouwplan. Niet in geschil is dat handhaving van de bomen bij uitvoering van het monument waarvoor de bouwvergunning is verleend niet mogelijk is. De vraag is vervolgens of één van de weigeringsgronden uit artikel 5 van de Bomenverordening van toepassing is en of terecht een zwaarder gewicht is toegekend aan het belang van het realiseren van het monument dan aan het belang van behoud van de bomen.

Artikel 5, tweede lid, van de Bomenverordening

15.1 Bezwaarders voeren aan dat de gemeenteraad heeft bepaald dat de twee iepen aan weerszijde van het Monument van Joodse Erkentelijkheid in het Weesperstraatplantsoen behouden moeten blijven, omdat zij beeldbepalend zijn. Volgens bezwaarders heeft de gemeenteraad deze bomen hiermee - feitelijk - de status van beschermwaardig toegekend, zoals bedoeld in artikel 12 van de Bomenverordening. Dit geldt evenzeer voor de structuurbepalende bomengroep langs het fietspad. Gelet op het bepaalde in artikel 5, tweede lid, van de Bomenverordening kan in dat geval alleen als sprake is van zwaarwegende omstandigheden een kapvergunning worden verleend.

15.2 De commissie volgt bezwaarden hier niet in. De bomen zijn niet overeenkomstig artikel 10 en 12 van de Bomenverordening op de lijst van beschermwaardige houtopstanden geplaatst. Bovendien is het niet aan de gemeenteraad, maar aan het college om op grond van artikel 10 en 12 van de Bomenverordening deze status aan bomen toe te kennen. De commissie is daarnaast van oordeel dat de gemeenteraad deze bomen ook niet - feitelijk - de status van beschermwaardig toegekend, omdat zij, zoals al eerder geoordeeld, alleen kennis hebben genomen van de Haalbaarheidsstudie en de randvoorwaarden niet heeft vastgesteld. Van de weigeringsgrond als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Bomenverordening is dan ook geen sprake.

Artikel 5, eerste lid, onder a, van de Bomenverordening

16.1 De commissie overweegt vervolgens dat een houtopstand waarde kan hebben vanuit ecologisch en milieuoogpunt. Een houtopstand kan plaats bieden aan planten en schimmels, nestel- of schuilgelegenheid bieden voor dieren en voedsel voor insecten. Een houtopstand kan ook deel uitmaken van een belangrijke ecologische verbindingroute en van invloed zijn op de bodemgesteldheid en de waterhuishouding. Daarnaast kan de aanwezigheid van een houtopstand van invloed zijn op de effecten van wind en temperatuur volgens de toelichting op de Bomenverordening.

16.2 Ten aanzien van de mogelijkheid van beschermde flora en fauna heeft u verschillende onderzoeken laten verrichten. Uit het rapport van BEA van 25 april 2017 blijkt dat tijdens het veldonderzoek geen beschermde dieren- of plantsoorten zijn aangetroffen. Daarnaast blijkt uit de Quickscan Flora- en fauna van 28 juni 2017 dat op basis van archiefonderzoek en het veldbezoek negatieve effecten op beschermde flora en fauna kunnen worden uitgesloten. De gewone dwergvleermuis kan in de omgeving van het projectgebied worden verwacht. Die gebruikt het projectgebied mogelijk als foerageergebied en/of als migratieroute. Omdat de meeste bomen zullen worden behouden wordt echter geen afbreuk gedaan aan deze functies. Op de bezwaargrond dat bij de Quickscan Flora- en fauna van 28 juni 2017 rekening is gehouden met het bomenplan uit de Haalbaarheidsstudie, maar nadien is het ontwerp gewijzigd en is gebleken dat er meer bomen gekapt moeten worden, is bij brief van 14 mei 2018 door Dresme & Van der Valk gereageerd. Uit deze reactie blijkt dat in de Quickscan Flora en Fauna van 28 juni 2017 niet alleen gekeken is naar de bomen die gekapt zouden worden, maar naar alle bomen in het plangebied. De wijziging van het bomenplan van het definitieve ontwerp heeft dan ook geen gevolgen voor de conclusie van het uitgevoerde ecologische onderzoek, omdat alle bomen onderzocht zijn op verblijfplaatsen. Uit dat onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen worden uitgesloten. De bomen hebben geen belangrijke betekenis voor vleermuizen en zijn daarmee niet beschermd. Dresme & Van der Valk verwijst daarbij naar de uitspraak van de Afdeling van 6 juli 2015³³.

16.3 Door bezwaarden is verder gewezen op de omstandigheid dat bomen en de grasperken die nu in het plantsoen aanwezig zijn, voor afkoeling bij hitte zorgen en voor een betere waterhuishouding bij zware regenbuien.

16.4 Gelet op het voorgaande concludeert de commissie dat van de weigeringsgrond van artikel 5, eerste lid, onder a, van de Bomenverordening sprake is. De weigeringsgronden zijn volgens de toelichting bij de Bomenverordening echter niet dwingend bepaald. Dat aan dit criterium voldaan wordt betekent dan ook niet dat de vergunning moet worden geweigerd. De afweging moet worden gemaakt van alle betrokken belangen, zowel de belangen die de aanleiding voor de aanvraag vormen als de belangen tot behoud van de houtopstand. De vraag is vervolgens u deze afweging op de juiste wijze heeft gemaakt. De commissie beantwoordt deze vraag onder 22.

³³ ECLI:NL:RVS:2015:2265.

Artikel 5, eerste lid, onder b, van de Bomenverordening

17.1 De commissie overweegt vervolgens dat een houtopstand waarde kan hebben voor het stadsschoon of het landschap. Zoals blijkt uit de toelichting bij de Bomenverordening versterkt de aanwezigheid van een houtopstand de aanblik van een straat of wijk en kan de belevingswaarde daarvan in belangrijke mate beïnvloeden. Houtopstanden zijn vaak beeldbepalend voor het karakter van de omgeving. Deze waarde kan in ieder geval tot uitdrukking komen als de houtopstand onderdeel is van een beschermd stads- of dorpsgezicht of deel uitmaakt van een hoofdbomen- of hoofdgroenstructuur.

17.2 De commissie overweegt dat uit de BEA, pagina 6, volgt dat de zestien bomen, de dubbele rij iepen langs de Weesperstraat, onderdeel is van de bomenstructuur van de gemeente Amsterdam. Deze bomen hebben conform de indeling van het Handboek de status van hoofdstructuur. Deze status komt overeen met de status 'belangrijk'. Dat wil zeggen dat de bomen een belangrijke meerwaarde hebben gerelateerd aan hun functie en status, en formeel zijn geregistreerd als structuurbepalende bomengroep.

17.3 De commissie concludeert dat de weigeringsgrond op grond van artikel 5, eerste lid, onder b, van de Bomenverordening zich voordoet. Voor acht van deze bomen is wel een kapvergunning afgegeven. Van deze weigeringsgrond kan dan ook sprake zijn. Ten aanzien van de belangenafweging verwijst de commissie naar overweging 21.

Artikel 5, eerste lid, onder c, van de Bomenverordening

18.1 Op grond van artikel 5, eerste lid, onder c, van de Bomenverordening kan de cultuurhistorische waarde van de houtopstand een weigeringsgrond opleveren. Volgens de toelichting bij dit artikel kan hiervan sprake zijn als een houtopstand is verweven met de geschiedenis van de omgeving of is geplant naar aanleiding van een gedenkwaardige gebeurtenis zoals de geboorte of het huwelijk van een prins of prinses. Van cultuurhistorische waarde is in ieder geval ook sprake als een boom of houtopstand is aangewezen als onderdeel van een gemeentelijk- of rijksmonument.

18.2 Bezwaarden wijzen op de cultuurhistorische betekenis van de twee iepen, gelet op de bijzondere plaats van de iepen aan weerszijden van het Monument van Joodse Erkentelijkheid.

18.3 De commissie overweegt dat op pagina 29 van de Haalbaarheidsstudie vermeld staat: "De belangrijke bomen die voldoende kwaliteit hebben en als de dragers van het projectgebied gezien kunnen worden zijn de twee iepen op het gazon aan weerszijden van het Monument voor de Joods Erkentelijkheid. Geadviseerd wordt om met deze twee bomen in ieder geval rekening te houden tijdens het bepalen van de exacte locatie van het Namenmonument (blz. 29-30)." Uit de BEA blijkt dat ook uitdrukkelijk is gevraagd om de projectinvloed van de verschillende bouwkundige onderdelen specifiek in beeld te brengen voor deze twee iepen.

18.4 Uit voorgaande overwegingen volgt dan dat artikel 5, eerste lid, onder c, van de Bomenverordening een weigeringsgrond kan opleveren, gelet op de cultuurhistorische waarde van de twee iepen. Ten aanzien van de belangenafweging verwijst de commissie naar overweging 21.

Artikel 5, eerste lid, onder d, van de Bomenverordening

19.1 Tot slot kan op grond van artikel 5, eerste lid, onder d, van de Bomenverordening de waarde voor de leefbaarheid een weigeringsgrond opleveren. Zoals blijkt uit de toelichting levert een houtopstand een bijdrage aan een aangename woonomgeving, bijvoorbeeld doordat hij schaduw biedt, gelegenheid geeft tot spelen voor de jeugd en een belangrijke rol speelt bij recreatie (park, wandel- en fietsroutes etc.).

19.2 De commissie overweegt dat ook deze bepaling een weigeringsgrond kan opleveren. Door de kap van de bomen en de plaatsing van het monument, verliest de Weesperstraat een

plantsoen. Daarnaast zijn bomen belangrijk voor de luchtkwaliteit (in verband met opnemen van fijnstof).

20. De commissie constateert dat meerdere weigeringsgronden op grond van artikel 5, eerste lid, van de Bomenverordening van toepassing kunnen zijn en ziet zich daarom voor de vraag gesteld of u uw belangenafweging op de juiste manier heeft verricht en terecht een zwaarder gewicht heeft toegekend aan de belangen die met de kap van de bomen zijn gediend.

Belangenafweging

21.1 Door bezwaarden is aangevoerd dat er geen kenbare belangenafweging heeft plaatsgevonden. Aan de belangen die met de kap zijn gediend worden zonder motivering een zwaarder gewicht toegekend dan aan het belang van behoud van de bomen. Bezwaarden wijzen daarbij mede op het feit dat de facto een openbaar plantsoen ontgroend wordt en wordt onttrokken aan de openbare ruimte. Het plantsoen kan juist bijdragen aan de ontwikkeling van de "Green Knowledge Mile". De bomen moeten behouden blijven met het oog op de kwaliteit van de groene leefomgeving en luchtkwaliteit. Bomen zorgen voorts voor afkoeling bij hitte en voor een beter waterhuishouding bij zware regenbuien. Door de kap neemt de vervuiling van de Weesperstraat alleen maar toe, het kappen van de bomen past dan ook niet in de ambitie om de Weesperstraat te vergroenen.

21.2 Als onderbouwing van het besluit wordt door u het volgende overwogen: "Het project is beoordeeld door de boomdeskundige van het stadsdeel, gebaseerd op de 'Boom en Effect Analyse' van de Bomenwacht Nederland. Het advies vatten wij als volgt samen: Op 22 juni 2016 is door de gemeenteraad besloten de Weesperstraatstrook nabij de Hoftuin aan te wijzen als locatie voor het nieuw op te richten Namenmonument. De realisatie alswel het effect op de nabije omgeving maakt het noodzakelijk om 25 bomen te kappen. Zonder de kap is de realisatie van het Namenmonument niet mogelijk. Om het groene beeld in de Weesperstraat te handhaven/versterken zullen er op diverse locaties in de Weesperstraat tussen het Weesperplein en de Valkenburgerstraat 55 bomen/bakken van diverse soorten en grootte worden terug geplant. (...) Bij het wegen van het belang van de aanvrager bij het realiseren van de aanvraag en het belang van het behoud van de 25 bomen wordt het belang van de aanvrager zwaarder beoordeeld. Wij nemen het advies van de boomdeskundige over, onder voorwaarde dat er 55 bomen van diverse soorten en grootte zullen worden terug geplant (zoals aangegeven in de 'motivering kapaanvraag', gemerkt 7)."

21.3 In uw verweerschrift heeft u, in reactie op de bezwaargronden, opgemerkt dat uit het onderzoek van Bomenwacht Nederland blijkt dat het niet mogelijk is om het project te realiseren zonder bomen te kappen. Daarnaast merkt u dat op de projectlocatie zeven nieuwe bomen worden geplant en in de omgeving 55 bomen worden geplant. Rekening houdend met de herplant op de projectlocatie, de kap ten behoeve van het project en de herplant in en om de buurt van het project, komen er bomen bij in en om de buurt van het project. Het gaat om bomen op het Weesperplein, delen van de Weesperstraat, de bruggen van de Weesperstraat en de Valkenburgerstraat. U brengt verder naar voren dat de uitvoering van het project geen wezenlijke afbreuk doet aan de plannen tot een verdere vergroening in en om de projectlocatie. U bent overigens wel bereid om meer groenaanplant in en om de projectlocatie mogelijk te maken, volgens uw verweerschrift.

21.4 De commissie is van oordeel dat uit uw overwegingen in het besluit, onder 21.2 weergegeven, volgt dat er wel een belangenafweging heeft plaatsgevonden, maar daaruit niet blijkt dat u daarbij alle betrokken belangen heeft meegenomen in uw beoordeling. In uw verweerschrift bent u vervolgens wel ingegaan op de verschillende belangen die aangevoerd zijn door bezwaarden. De commissie onderschrijft die overwegingen. De commissie is zich ervan bewust dat houtopstanden in een compacte stad als Amsterdam een schaars goed vormen, waarmee zorgvuldig moet worden omgegaan. De gemeente Amsterdam zet zich dan ook in voor

het behoud van groen in de stad. Begrijpelijk is dat het groen visueel erg aantrekkelijk is voor omwonenden. De bomen hebben een hoge belevingswaarde en leveren een bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de leefomgeving en het stadsklimaat, ook in verband met fijnstof.

21.5 Tegelijkertijd bestaat het belang van de realisering van het Namenmonument. Hierbij stelt de commissie voorop dat het Namenmonument, zoals hierboven bij de bespreking van de bouwvergunning is overwogen, ruimtelijk aanvaardbaar wordt geacht. De commissie is van oordeel dat u terecht aan het belang van het realiseren van het monument een zwaarder gewicht heeft toegekend dan aan de belangen die met behoud van de bomen gediend zijn. De commissie neemt hierbij in aanmerking dat realisering van het monument, conform de verleende bouwvergunning, zonder kap van de bomen niet mogelijk is. In het plantsoen is voorts geen beschermde flora en fauna aangetroffen. Uit de conclusie van de CRK van 22 november 2017 volgt ook: "Met het handhaven van een enkele bomenrij en het planten van acht nieuwe bomen van enig formaat op de locatie wordt het landschappelijk karakter voldoende behouden." Dat bij een andere vormgeving van het monument en andere keuzes, meer bomen gespaard zouden kunnen worden, waaronder de twee iepen, maakt niet dat u om die reden de kapvergunning had dienen te weigeren. Ook de omstandigheid dat veel van de te kappen bomen nog een toekomstverwachting hebben van meer dan 15 jaar, doet aan het voorgaande niet af. Tot slot neemt de commissie hierbij in aanmerking dat het verdwijnen van de te kappen bomen wordt gecompenseerd door middel van de opgelegde herplantplicht, waarmee aan de belangen als genoemd in artikel 5, eerste lid, van de Bomenverordening en die worden getroffen door kap van de bomen tegemoetgekomen.

Herplantplicht

22.1 Uitvoering van de kapvergunning leidt tot een verlies van 24 bomen, gelet op het feit dat boom 2178 blijft staan. Overeenkomstig de Bomenverordening is een herplantplicht in de vergunning opgenomen met daarbij vermelding van termijnen waarin de bomen moeten worden bijgeplant. Er worden 55 bomen van diverse soorten en grootte teruggeplaatst conform de motivering kapaanvraag. Uit de motivering blijkt dat het gaat om 27 kleine bomen, zestien iepen van de 1ste categorie en twaalf bomen van de 2de categorie. Daarnaast wordt iets meer dan 5000 m² extra groen op het maaiveld aangelegd. Zeven van de 55 bomen zijn in het ontwerp van het monument opgenomen. Blijkens de reactie van NAC van 11 mei 2018 zijn dit acht bomen geworden.

22.2 Bezwaarden voeren allereerst aan dat slechts zeven (naar nu blijkt acht) bomen op de locatie zelf terug worden geplant. De commissie heeft begrip voor de betekenis van de bomen op deze locatie voor bezwaarden, maar het belang van het Namenmonument maakt dat de bomen niet kunnen blijven staan en dat ook niet alle bomen op dezelfde locatie herplant kunnen worden. Dat de bomen niet op de locatie zelf herplant worden, betekent niet dat niet aan de herplantplicht uit de Bomenverordening wordt voldaan. Uit de toelichting op de Bomenverordening blijkt immers "dat herplant zal zoveel mogelijk ter plaatse moeten gebeuren. Als herplant ter plaatse niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld omdat er na nieuwbouw en herinrichting van de openbare ruimte geen plaats meer is dan moet naar mogelijkheden worden gezocht om bomen elders in de directe omgeving te planten." Daarvan is in dit geval sprake.

22.3 Dat niet bij alle bomen/planten duidelijk is welke soort boom van welke categorie wordt geplant, maakt ook niet dat aan de voorwaarde van een herplantplicht niet wordt voldaan. Duidelijk is welke categorie bomen worden herplant, en het is niet ongebruikelijk dat de boomsoort later bepaald kan worden. Dat achttien kleine bomen in bakken worden geplaatst, doet ook niet af aan de herplantplicht. Immers zestien bomen van de eerste categorie worden herplant en twaalf bomen (waarvan zeven op de locatie zelf) van de tweede categorie, in totaal 26 bomen (naar nu blijkt 27 bomen gelet op de achtste boom die op de locatie wordt geplant) tegenover de kap van 24 bomen.

22.4 Bezwaarden voeren tot slot aan dat de herplant van de 55 bomen "een sigaar uit eigen doos" is, omdat deze bomen al geplant worden in het kader van het project "Knowlegde Mile Park". Door uw vertegenwoordiger is op de hoorzitting erkend dat deze bomen al op de planning stonden. De commissie begrijpt dat dit niet ziet op de zeven (nu acht) bomen die op de locatie zelf herplant worden. Dit betekent dat in beginsel nog voor zestien bomen een compensatie buiten de locatie dient plaats te vinden. Deze compensatie wordt gerealiseerd door de herplant van 48 bomen (55 minus 7). Dat deze bomen al op de planning stonden in verband met het "Knowlegde Mile Park" maakt naar het oordeel van de commissie alleen niet dat er geen sprake meer is van een herplantplicht in de zin van de Bomenverordening. Zoals door het NAC op de hoorzitting ook naar voren is gebracht en u in uw nadere reactie van 20 juli 2018 heeft aangegeven, is het planten van deze 55 bomen door de aan de kapvergunning verbonden herplantplicht juridisch afdwingbaar.

22.5 De commissie adviseert u wel om de herplantplicht te wijzigen naar 56 bomen, gelet op de achtste boom die op de locatie extra geplant zal worden.

Conclusie

23.1 De commissie overweegt verder dat in de kapvergunning staat: "De kapaanvraag hangt samen met de aanvraag omgevingsvergunning voor het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust op de openbare weg Weesperstraat tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 (BWT3210991), waarvoor heden omgevingsvergunning is verleend, kap kan pas plaats vinden indien er zekerheid bestaat over de uitvoering van deze omgevingsvergunning." Dit betekent dat de kapvergunning niet eerder uitgevoerd kan worden dan nadat er duidelijkheid is omtrent de bouwvergunning voor het Namenmonument zelf. Er zal dan ook geen sprake zijn van voortijdig kappen, zoals door bezwaarden wordt gevreesd.

23.2 Samenvattend concludeert de commissie dat de weigeringsgronden van artikel 5, eerste lid, onder a, b, c en d, van de Bomenverordening zich voordoen, maar dat terecht een zwaarder gewicht is toegekend aan het belang van kap van de bomen. De kapvergunning kan dan ook naar het oordeel van de commissie in stand blijven, onder aanvulling van de motivering.

Verzoek om vergoeding in bezwaar gemaakte kosten

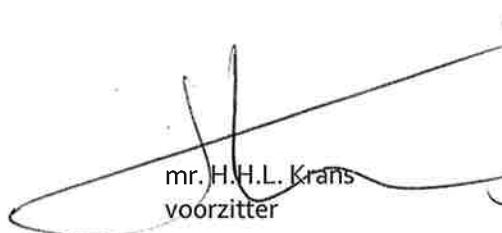
24. Namens bezwaarden, vertegenwoordigd door mr. Blomberg, is verzocht om vergoeding van in bezwaar gemaakte kosten. Omdat de commissie van oordeel is dat de bestreden besluiten in stand kunnen blijven, adviseert de commissie u, gelet op artikel 7:15, tweede lid, van de Awb, om dit verzoek af te wijzen.

Advies

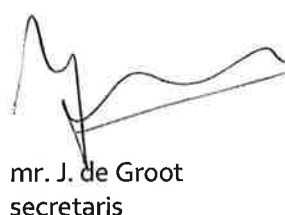
Op grond van het vorenstaande adviseert de commissie u om als volgt te besluiten:

- I de bezwaren van de personen die wonen buiten een straal van 250 meter vanaf de groenstrook tussen de Weesperstraat en de Hoftuin tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59, voor zover gericht tegen de omgevingsvergunning voor het oprichten van een monument (kenmerk 3210991), niet-ontvankelijk te verklaren;
- II de bezwaren van G.J.M. Oortwijn, J. Robbertsen en I. Hollebeek en de overige personen die wonen buiten een straal van 100 meter vanaf de bomen in de groenstrook tussen de Weesperstraat en de Hoftuin tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 en hierop geen zicht hebben, voor zover gericht tegen de omgevingsvergunning voor het kappen van bomen (kenmerk 3220267), niet-ontvankelijk te verklaren;
- III de bezwaren van de 27 bewoners, uitgezonderd J. Rook, die de "Petitie tegen het kappen van 34 bomen Weesperstraat" hebben ondertekend, niet-ontvankelijk te verklaren;
- IV de overige bezwaren ontvankelijk te verklaren;
- V het besluit van 27 december 2017 tot verlening van een omgevingsvergunning voor het oprichten van een monument ter nagedachtenis aan de Nederlandse slachtoffers van de Holocaust in de groenstrook tussen de Weesperstraat en de Hoftuin tegenover het gebouw Weesperstraat 3 t/m 59 (kenmerk 3210991) in stand te laten, onder aanvulling van de motivering met bovenstaande overwegingen en met inachtneming van de gewijzigde tekeningen van 13 april 2018, hierbij gelden de volgende wijzigingen:
 - het presentatieboekje, gemerkt 26, vervangt het presentatieboekje gemerkt 9;
 - de details in het boekje, gemerkt 27;
 - pagina 2 vervangt pagina 3 van detailboekje gemerkt 4;
 - pagina 3 vervangt pagina 4 van detailboekje gemerkt 4;
 - pagina 4 vervangt pagina 6 van detailboekje gemerkt 4;
 - pagina 5 vervangt pagina 7 van detailboekje gemerkt 4;
 - pagina 6 is een nieuw detail;
 - pagina 7 vervangt pagina 13 van detailboekje gemerkt 4;
 - pagina 8 is een nieuw details;
 - pagina 9 is een nieuw detail;
- VI het besluit van 27 december 2017 tot verlening van een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen (kenmerk 3220267) in stand te laten, onder aanvulling van de motivering met bovenstaande overwegingen en met dien verstande dat de vergunning voor boom met nummer 2718 alsnog wordt geweigerd en dat de herplantplicht wordt gewijzigd in die zin dat 56 bomen dienen te worden geplant;
- VII het verzoek om vergoeding van in bezwaar gemaakte kosten af te wijzen.

De bezwaarschriftencommissie,

mr. H.H.L. Krans
voorzitter

mr. J.E. van Bruggen
secretaris

mr. J. de Groot
secretaris

Bijlage: Juridisch kader

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Artikel 1:2 van de Awb

1. Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.
2. Ten aanzien van bestuursorganen worden de hun toevertrouwde belangen als hun belangen beschouwd.
3. Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen.

Artikel 2:1 van de Awb

1. Een ieder kan zich ter behartiging van zijn belangen in het verkeer met bestuursorganen laten bijstaan of door een gemachtigde laten vertegenwoordigen.
2. Het bestuursorgaan kan van een gemachtigde een schriftelijke machtiging verlangen.

Artikel 3:2 van de Awb

Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

Artikel 3:4 van de Awb

1. Het bestuursorgaan weegt de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit.
2. De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Artikel 6:10 van de Awb

1. Ten aanzien van een voor het begin van de termijn ingediend bezwaar- of beroepschrift blijft niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege indien het besluit ten tijde van de indiening:
 - a. wel reeds tot stand was gekomen, of
 - b. nog niet tot stand was gekomen, maar de indiener redelijkerwijs kon menen dat dit wel reeds het geval was.(...)

Artikel 7:1 van de Awb

1. Degene aan wie het recht is toegekend beroep bij een bestuursrechter in te stellen, dient alvorens beroep in te stellen bezwaar te maken, tenzij:
 - a. het besluit in bezwaar of in administratief beroep is genomen,
 - b. het besluit aan goedkeuring is onderworpen,
 - c. het besluit een goedkeuring of een weigering daarvan inhoudt,
 - d. het besluit is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4,
 - e. het besluit is genomen op basis van een uitspraak waarin de bestuursrechter met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, onderdeel a, heeft bepaald dat afdeling 3.4 geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijft,
 - f. het beroep zich richt tegen het niet tijdig nemen van een besluit,
 - g. het besluit is genomen op grond van een voorschrift als genoemd in de bij deze wet behorende Regeling rechtstreeks beroep dan wel het besluit anderszins in die regeling is omschreven.
2. Tegen de beslissing op het bezwaar kan beroep worden ingesteld met toepassing van de voorschriften die gelden voor het instellen van beroep tegen het besluit waartegen bezwaar is gemaakt.

Artikel 7:15 van de Awb

1. Voor de behandeling van het bezwaar is geen recht verschuldigd.
 2. De kosten, die de belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, worden door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voorzover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.
 3. Het verzoek wordt gedaan voordat het bestuursorgaan op het bezwaar heeft beslist. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek bij de beslissing op het bezwaar.
- (...)

Artikel 8:1 van de Awb

Een belanghebbende kan tegen een besluit beroep instellen bij de bestuursrechter.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Artikel 2.1 van de Wabo

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit:
 - a. het bouwen van een bouwwerk,
(...)
 - c. het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, een beheersverordening, een exploitatieplan, de regels gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening of een voorbereidingsbesluit voor zover toepassing is gegeven aan artikel 3.7, vierde lid, tweede volzin, van die wet,
(...)

Artikel 2.2 van de Wabo

1. Voor zover ingevolge een bepaling in een provinciale of gemeentelijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist om:
 - g. houtopstand te vellen of te doen vellen,
(...)geldt een zodanige bepaling als een verbod om een project voor zover dat geheel of gedeeltelijk uit die activiteiten bestaat, uit te voeren zonder omgevingsvergunning.
(...)

Artikel 2.10 van de Wabo

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, wordt de omgevingsvergunning geweigerd indien:
 - a. de aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden het naar het oordeel van het bevoegd gezag niet aannemelijk maken dat het bouwen van een bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, voldoet aan de voorschriften die zijn gesteld bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 2 of 120 van de Woningwet;
 - b. de aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden het naar het oordeel van het bevoegd gezag niet aannemelijk maken dat het bouwen van een bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, voldoet aan de voorschriften die zijn gesteld bij de Bouwverordening of, zolang de Bouwverordening daarmee nog niet in overeenstemming is gebracht, met de voorschriften die zijn gesteld bij een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 8, achtste lid, van de Woningwet dan wel bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 120 van die wet;
 - c. de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het exploitatieplan, of de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid,

- van de Wet ruimtelijke ordening, tenzij de activiteit niet in strijd is met een omgevingsvergunning die is verleend met toepassing van artikel 2.12;
- d. het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, met uitzondering van een tijdelijk bouwwerk dat geen seizoensgebonden bouwwerk is, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, in strijd is met redelijke eisen van welstand, beoordeeld naar de criteria, bedoeld in artikel 12a, eerste lid, onder a, van de Woningwet, tenzij het bevoegd gezag van oordeel is dat de omgevingsvergunning niettemin moet worden verleend;
 - e. de activiteit een wegtunnel als bedoeld in de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels betreft en uit de aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden blijkt dat niet wordt voldaan aan de in artikel 6, eerste lid, van die wet gestelde norm.
2. In gevallen als bedoeld in het eerste lid, onder c, wordt de aanvraag mede aangemerkt als een aanvraag om een vergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, en wordt de vergunning slechts geweigerd indien vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 niet mogelijk is.

Artikel 2.12 van de Wabo

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning slechts worden verleend indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en:
 - a. indien de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan of de beheersverordening:
 - 1°. met toepassing van de in het bestemmingsplan of de beheersverordening opgenomen regels inzake afwijking,
 - 2°. in de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, of
 - 3°. in overige gevallen, indien de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat;
- (...)

Artikel 2.22 van de Wabo

1. In een omgevingsvergunning worden het project en de activiteiten waarop het betrekking heeft, duidelijk omschreven.
2. Aan een omgevingsvergunning worden de voorschriften verbonden, die nodig zijn met het oog op het belang dat voor de betrokken activiteit is aangegeven in het bepaalde in of krachtens de artikelen 2.10 tot en met 2.20. Indien toepassing is gegeven aan artikel 2.27, vierde lid, worden aan een omgevingsvergunning tevens de bij de verklaring van geen bedenkingen aangegeven voorschriften verbonden. De aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften zijn op elkaar afgestemd.

(...)

Besluit omgevingsrecht

Artikel 5.20. Inhoud en ruimtelijke onderbouwing

Voor zover de omgevingsvergunning wordt verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de wet zijn de artikelen 3.1.2, 3.1.6 en 3.3.1, eerste lid, van het Besluit ruimtelijke ordening van overeenkomstige toepassing.

Besluit ruimtelijke ordening

Artikel 3.1.6

- 1 Een bestemmingsplan alsmede een ontwerp hiervoor gaan vergezeld van een toelichting, waarin zijn neergelegd:
 - a. een verantwoording van de in het plan gemaakte keuze van bestemmingen;
 - b. een beschrijving van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding;
 - c. de uitkomsten van het in artikel 3.1.1 bedoelde overleg;

- d. de uitkomsten van het met toepassing van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht verrichte onderzoek;
 - e. een beschrijving van de wijze waarop burgers en maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding van het bestemmingsplan zijn betrokken;
 - f. de inzichten over de uitvoerbaarheid van het plan.
- (...)

Bestemmingsplan

Ter plaatse is van kracht het bestemmingsplan "Oostelijke binnenstad", op grond waarvan de gronden waarop het bouwwerk is geprojecteerd de bestemming "Verkeer" en de dubbelbestemming "Waarde-cultuurhistorieen gedeeltelijk de dubbelbestemming "Waarde-archeologie C" hebben en gedeeltelijk nader is aangewezen voor "Ondergronds railtracé"..

Planregels

Artikel 17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Verkeer" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. rijwegen;
- b. ongebouwde parkeervoorzieningen;
- c. straatmeubilair;
- d. fiets- en voetpaden;
- e. pleinen;
- f. speelvoorzieningen;
- g. groen;
- h. openbare nutsvoorzieningen;
- i. behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden van stoepen;
- j. bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van aansluitingen op nutsvoorzieningen zoals elektriciteit, gas en water, alsmede ten behoeve van kabel- en telefonieaansluitingen, een en ander uitsluitend en alleen ten dienste van woonboten;
- k. voorzieningen ten behoeve van ondergrondse warmte- en koudeopslag.

Artikel 17.2 Bouwregels

Op de tot "Verkeer" bestemde gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bestemming worden opgericht, met inachtneming van de volgende bouwregels:

(...)

artikel 27.1 Bestemmingsomschrijving

a. de gronden aangewezen voor "Waarde-cultuurhistorie" zijn naast de op de verbeelding aangegeven andere bestemming(en) tevens bestemd voor het behoud, herstel en versterking van de met het beschermde stadsgezicht verbonden cultuurhistorische en architectonische waarden. De voor het stadsgezicht bepalende panden zijn op de verbeelding aangeduid met de specifieke bouwaanduidingen –orde 1, -orde 2 en –orde 3.

(...)

Artikel 33 Algemene regels bij omgevingsvergunning af te wijken

Toepassing om bij omgevingsvergunning af te wijken van algemene regels mag niet tot gevolg mag hebben dat de karakteristiek van het stadsgezicht in onevenredige mate wordt aangetast en/of aan de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied in onevenredige mate afbreuk wordt gedaan. Indien niet op grond van een andere bepaling van deze regels bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken, is het dagelijks bestuur bevoegd bij omgevingsvergunning af te wijken van regels van dit plan, voor:

Artikel 33.1 Gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde

Gebouwen voor de openbare dienst met een maximale bouwhoogte van 5 meter en een maximale vloeroppervlakte van 15 m², kiosken en bouwwerken geen gebouwen zijnde, zoals vrijstaande muren, straatmeubilair, geluidwerende voorzieningen, gedenktekens, plastieken, duikers, bruggen en andere waterbouwkundige constructies.

Verordening op de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

Artikel 1 Advisering

1. Er is een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, verder te noemen: de commissie.
2. De commissie heeft als taak het bevoegd gezag op verzoek of uit eigen beweging te adviseren over de visuele kwaliteit van de fysieke leefomgeving en de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed.

(...)

4. Onverminderd het bepaalde in artikel 12a van de Woningwet, baseert de commissie haar advies als bedoeld in het derde lid op het beleid voor de visuele kwaliteit van de fysieke leefomgeving voor zover dat geformuleerd en openbaar gemaakt is in planologische maatregelen, beleidsnota's, deelnotities, dan wel de daarbij behorende ontwerpen en op het beleid voor de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed.

Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)

Artikel 3 Toepasselijkheid

1 In deze verordening wordt mede verstaan onder een bestemmingsplan:

- a. een wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de wet;
- b. een beheersverordening, als bedoeld in artikel 3.38 van de wet;
- c. buitenplanse vrijstellingen ex artikel 19 Wet op de Ruimtelijke Ordening die onder het overgangsrecht vallen en;
- d. een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht, of artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken.

(...)

Artikel 15 Ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van verstedelijking in het landelijk gebied en voor windturbines

(...)

4. In het kader van de bestemmingsplanprocedure als bedoeld in het eerste lid wordt de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) om advies gevraagd over plannen met grote impact.

(...)

Artikel 22 Ontwikkelingen binnen UNESCO-erfgoederen

1 Een bestemmingsplan mag uitsluitend voorzien in nieuwe functies en uitbreiding van de bebouwing van bestaande functies binnen de gebieden als bedoeld in artikel 20 voor zover deze de kernkwaliteiten van de erfgoederen met uitzonderlijke universele waarde behouden of versterken, als bedoeld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie zoals genoemd in artikel 15 en in bijlage 1 bij deze verordening.

2 In aanvulling op het gestelde in het eerste lid bevat het bestemmingsplan geen bestemmingen en regels die voorzien in:

- a. een grootschalige stads- of dorpsontwikkelingslocatie of glastuinbouwlocatie dan wel een grootschalig bedrijventerrein of infrastructuurproject;
- b. een project dat, of een activiteit die de uitgewerkte Uitzonderlijke Universele waarden van het Unesco-erfgoed van uitzonderlijke universele waarden "De Beemster", "De Stelling van Amsterdam", de "Amsterdamse grachtengordel" of de "Nieuwe Hollandse Waterlinie", aantast of doet verdwijnen.

3 Artikel 13, tweede lid, artikel 14 tweede lid en artikel 15 zijn van overeenkomstige toepassing op dit artikel.

4 In afwijking van het tweede lid, onderdeel a, kan een bestemmingsplan hierin wel voorzien indien:

- a. er sprake is van een groot openbaar belang;
- b. er voldoende maatregelen worden getroffen om de nadelige effecten van de ontwikkeling op het behoud of de versterking van de uitgewerkte kernkwaliteiten te mitigeren of te compenseren;
- c. het bestemmingsplan in overeenstemming is met artikel 13, tweede lid artikel 14, tweede lid;
- d. het bestemmingsplan in overeenstemming is met de kwaliteitseisen zoals opgenomen in artikel 15 van deze verordening en;
- e. er geen reële andere mogelijkheden zijn.

5 Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van de wijze waarop compensatie als bedoeld in het vierde lid plaatsheeft.

Bomenverordening 2014 (Bomenverordening)

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

(...)

b) boom: een houtachtig, opgaand gewas, zowel levend als afgestorven, met een omtrek van de stam van minimaal 31 centimeter op 130 centimeter hoogte boven het maaiveld, in geval van meerstammigheid geldt de omtrek van de dikste stam;

(...)

f) houtopstand: één of meer bomen, hakhout, boomvormers of andere houtachtige gewassen die onderdeel uitmaken van een houtwal, een grotere (lint)begroeiing van heesters en struiken of een beplanting van bosplantsoen, met de onder b genoemde minimale omtrek;

(...)

k) vellen: rooien, kappen, kandelaberen of verplanten, evenals het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van de houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

Artikel 3 Verbod om te vellen

1. Het is verboden zonder vergunning of jaarvergunning van het college een houtopstand te vellen of te doen vellen.

(...)

Artikel 4 Aanvraag

De vergunning of jaarvergunning moet worden aangevraagd door, namens of met toestemming van de zakelijk gerechtigde tot een houtopstand.

Artikel 5 Weigeringsgronden

1. De vergunning of jaarvergunning kan worden geweigerd in verband met:

- a) de natuur- en milieuwaarde van de houtopstand;
- b) de waarde van de houtopstand voor het stadsschoon of het landschap;
- c) de cultuurhistorische waarde van de houtopstand;
- d) de waarde van de houtopstand voor de leefbaarheid.

2. Behoudens voor verplanten wordt de vergunning of jaarvergunning geweigerd voor zover dit het vellen van een houtopstand betreft die voorkomt op de lijst van beschermwaardige houtopstanden als bedoeld in artikel 10; hiervan kan alleen worden afgewezen als sprake is van zwaarwegende omstandigheden.

3. Bij de toepassing van de in het eerste lid genoemde weigeringsgronden houdt het college rekening met het bomenbeleidsplan dat is vastgesteld.

Artikel 6 Vergunningvoorschriften

1. Het college kan voorschriften aan de vergunning en jaarvergunning verbinden ter bescherming van de in artikel 5, eerste lid, genoemde waarden.

(...)

Artikel 7 Herplantplicht

1. het college verbindt aan de vergunning en de jaarvergunning het voorschrift dat binnen een door het college te bepalen termijn en overeenkomstig door het college te geven aanwijzingen wordt herplant, tenzij zwaarwegende argumenten zich daartegen verzetten;
2. Het college kan bepalen dat herplant geschiedt met een houtopstand die vergelijkbaar is met de gevelde houtopstand.

(...)

4. Bij voorgeschreven herplant wordt aangegeven binnen welke termijn en op welke wijze niet aangeslagen beplanting moet worden vervangen.

Artikel 10 Lijst van beschermwaardige houtopstanden

1. Het college stelt een lijst van beschermwaardige houtopstanden op.

(...)

Artikel 12 Criteria beschermwaardige houtopstanden

Bij de beslissing over plaatsing op de lijst van beschermwaardige houtopstanden wordt rekening gehouden met de bijzondere betekenis van de houtopstand voor één of meer van de volgende criteria

- a) de beeldbepalende waarde van de houtopstand;
- b) de cultuurhistorische betekenis van de houtopstand;
- c) de natuurwaarde van de houtopstand;
- d) de zeldzaamheidswaarde van de houtopstand;
- e) de ouderdom van de houtopstand;
- f) de levensverwachting van de houtopstand.

